

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

FEBRUAR 2023

letnik 72, številka 2

4

POGOVOR Z DR. IVANOM ŠTUHECEM
Človek je duh in volja, a je tudi narava

8

JEZIKOVNI KOTIČEK
Zdravnik

12

FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE
Ciudadelski oder

Od adventa do božiča v Freyming-Merlebachu

Novo liturgično leto se pričinja.

Zbrani na prvo adventno nedeljo

Skupno mesečno kosilo na slovenski misiji

Pridne in nasmejane kuharice

Sveti Miklavž je prišel za najmlajše.

Tudi starejši so imeli kaj povedati.

Božična potica naj bo bogata.

Cerkev svetega Mavricija se počasi napolnjuje.

Za božič smo razdelili 17 potic.

Zven slovenskih božičnih melodij

Bog in človek postajata eno.

Pristili v zbirki jasic Lorene

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, e-naslova: rafaellova.druzba@siol.net in jpucelj@web.de • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih • Revijo podpira vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CENA IZVODA: 2,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 29,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 40,59 EUR • Švica 53,90 CHF • Velika Britanija 34,54 GBP • Avstralija 55,66 AUD • Kanada 54,45 CAD • ZDA 53,35 USD. V ceno je vštete 5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 45,43 EUR • CELOLETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Münchna): Evropska zveza 35 EUR, plus poštnina • PLAČILO NAROČNINE: Naročniki v Sloveniji ter prejemniki po pošti v Sloveniji, na transakcijski račun pri NLB dd.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56 0201 4001 5204 714, SWIFT LJBASI2X • Naročniki, ki prejemajo revijo s slov. misije, plačajo župniku. • Naročniki po Evropi in svetu (pošiljke iz Münchna) nakažejo na račun: J. Pucelj - KirStift, BIB Essen eG, IBAN: DE96 3606 0295 0020 9400 26, BIC (Swift): GENODE1BBE, namen: za Našo luč.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Naslovnica: Ocean, foto: Jernej Rodič • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaellova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, e-naslov: rafaellova.druzba@siol.net
www.rafaellova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z DR. IVANOM ŠTUHECEM Človek je duh in volja, a je tudi narava	4
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI »Zeleni vrt«	7
JEZIKOVNI KOTIČEK Zdravnik	8
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM Premisleki, Novice Kaj se kuha v Sloveniji?	9 10
FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE Ciudadelski oder	11
PASTORALNA KONFERENCA Kjer držimo skupaj, tam je življenje	12
ŽUPNIJE	13
ZGODBA	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Kultura družbene odgovornosti

Slednji dan nam prinaša pred oči medijske objave, članke in slike, ki nas zamajajo, ker nas vznejevoljijo, razdražijo, užalijo in nas lahko tudi podrejo v našem pogledu na svet in na naše poslanstvo v družbi. Obvladati se in streziti svoje misli in dejanja v neobremenjenost, v notranjo prostost torej, je življenjska mojstrovina. Uspeva le tistim, ki so se duhovno dvignili nad vse, kar jim lahko storijo ljudje. Znotraj sebe so svobodni in to je njihova duhovna hrbtnica, ki zdrži vse napade od zunaj.

Mnoge nepomembnosti vznemirjajo sodobno družbeno življenje. Vse več je tudi takih, ki so resne in pomembne. Vzemimo dobrino miru. Več generacij preteklega in sedanjega stoletja še pomislilo ni na možnost vojne. Sedaj je tu pred vrati Evrope. Sprenevedanja ta stvarnost ne dovoljuje več.

Dokler smo slišali o vojnah le na drugih predelih sveta, nas skoraj ni prizadelo, morda nekoliko vznemirilo in zbudilo zgražanje in čustvo s trpečimi. Dobri ljudje so poslali finančni ali stvarni dar v podporo projektom, ki so jih predstavile dobrodelne organizacije. Vsak o podpori premisli sam in naredi po svoji odločitvi. Kar mu vest narekuje. Lahko jo upošteva ali ne.

Podobno je s stališčem kristjana do družbe in države. Osebna pripadnost narodu in državi je normalno napolnjena s čustvenim ponosom. Spremlja jo zavest dolžnosti do narodne skupnosti. Vendar avtomatizma tu ni. Potrebna je vzgoja in nujnost osebnega premisleka o svoji identiteti. Govorimo o zreli pripadnosti in odgovornem spoštovanju svoje identitete in svojega naroda. Državlanska kultura je pridobljena iz izročila, vzgoje in osebnih odločitve. Kdor pripada slovenstvu po svoji kulturni identiteti, mora imeti pravico do besede in zahteve do nositeljev oblasti. V urejenih demokracijah ima vsak svoboden človek možnost in dolžnost izražati osebno mnenje in vplivati na voditelje države na različne načine.

Največjo možnost imajo državljani na volitvah v državni zbor. Neudeležba na volitvah je neodgovorno dejanje do družbe in do sebe. Samo nerganje in obtoževanje drugih za slabo družbeno stanje je otročarija odraslih ljudi. Dela štejejo, ne besedičenje.

Manjka nam zavesti, kako pomembno in odgovorno je delovanje v letih med volitvami. Zavzeti se je treba za prečiščevanje osebnega stališča do strank in njihovih programov. Premalo je iti na volitve, če volivec ne ve, kakšen program imajo stranke in kako ga uresničujejo.

Kot vsak človek tako ima vsaka stranka nekaj dobrega v sebi. To je treba uvideti in spoštovati. A zaradi tega niso vse enake. Napačne postavke zahtevajo analitično razčlenitev in predlog boljše rešitve. Samo 'šimfanje' ne prinese napredka. Za boljše vzdušje v družbi je potrebno delo osveščenih in odgovornih ljudi. To zmoro človek, ki je suveren znotraj sebe. Ta zna ceniti tudi notranjo svobodo drugih. Kjer misli, da se drugi motijo, jim pove to na dostojen način. To je kulturna družbena odgovornost.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON 62, Offley Road, LONDON SW9 0LS T/F (*44) 020. 7735 6655 M +44 736 53 53 900 (Nataša Močnik) http://www.skm-london.org.uk e-naslov: info@skm-london.org.uk	FRANCIJA DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE Moulin de Thicourt, 57380 THICOURT Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701 e-naslov: kaminjoseph@aol.com	NEMČIJA KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU govorec: msgr. Janez Pucelj Liebigstr. 10, 80538 München T (*49) 089.2193 7900, M 0173.9876 372 F (*49) 089. 2193 79016 e-naslov: jpucejlj@msn.com jpucejlj@web.de	SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ULM Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)
AVSTRIJA SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN M (*43) (0)660-657-94-33 duhovnik: Matija Tratnjek e-naslov: info@spc-dunaj.net www.spc-dunaj.net	SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ 3, Impasse Hoche, 92320 CHATILLON T (*33) 1 42 53 64 43, župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj) diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire, 78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66 e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr	SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN Kolonnenstr. 38, 10829 BERLIN M (*49) 175.2462 425 župnik: Izidor Pečovnik e-naslov: izidor.pecovnik@erzbistumberlin.de	SLOVENSKA KAT. ŽUPNIJA MÜNCHEN Liebigstr. 10, 80538 MÜNCHEN T (*49) 089. 2219 41, F 089. 2193 79016 www.skgmuc.com e-naslov: slovenischsprachige-gemeinde.muenchen@ ebmuc.de župnik: Janez Pucelj; T (*49) 089. 2193 7900 e-naslov: jpucejlj@msn.com jpucejlj@web.de župnik v pokojju: Marjan Bečan diakon Ralph Prausmüller e-naslov: ralphprau@gmail.com
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ T (*43) 0316. 7131 6924 župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv	SLOVENSKA KAT. MISIJA MERLEBACH 14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH T (*33) 03. 8781 4782, T mlin (*33) 03. 8701 0701 župnik in delegat: Jože Kamin, e-naslov: kaminjoseph@aol.com	SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN ne obstaja več. Vse informacije dobite pri koordinacijski službi in http://www.slomisija-essen.de/	SRBIIJA SLOVENSKA KAT. SKUPNOST BEOGRAD Župa sv. Cirila i Metoda Požeška 35, 11030 BEOGRAD T (+381) 11 30 56 120 MT (*381) 665 105 509 župnik: Lojze Letonja CM e-naslov: lojze.letonja@gmail.com
PREDARLSKO oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)	SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA 6, rue Vernier, 06000 NICE T (*33) 4. 9388 5851, F (*33) 4. 9388 5851 župnik: Štefan Čukman e-naslov: scukman@club-internet.fr	SLOVENSKE KATH. SEELSORGE – LIMBURG Hühnerweg 25, 60599 FRANKFURT T (*49) 0178 9755991; duhovnik: p. Andrej (Andrej) Koch e-naslov: koch.andrej@gmail.com	ŠVEDSKA SLOVENSKA KAT. MISIJA GÖTEBORG Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG M (+46) (0)708 278757 T (+46) (0)31 7115421 župnik: Zvonko Podvinski e-naslov: zvone@telia.com; zvone.podvinski@rkc.si
SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL župnik: mag. Jože Andolšek Št. Primož 65, 9123 Št. Primož T (*43) 042. 3927 19	HRVAŠKA SLOVENSKA KAT. SKUPNOST ZAGREB oskrbovana iz Slovenije. Informacije: dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15 Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej e-naslov: zupnija.sentjernej@rkc.si	SLOVENSKA KAT. MISIJA MANNHEIM ne obstaja več. Vse informacije dobite pri koordinacijski službi (glej zgoraj).	ŠVICIA-LIECHTENSTEIN SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948 spletna stran: www.slomisija.ch župnik: mag. David Taljat e-naslov: slomission.ch@gmail.com
BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ Av. de la Couronne 206 1050 Bruxelles / Ixelles T (+32) 02. 64 77 106 M (*32) 0489. 783 532 župnik: dr. Zvone Štrubelj e-naslov: zvones@gmx.de	ITALIJA SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA T (*39) 06.7184 744, F 06. 712 99 910	SLOVENSKA KAT. MISIJA STUTT GART Staffenbergstr. 64, 70184 STUTT GART T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675 F (*49) 0711. 2361 331 www.skm-stuttgart.de župnik: Aleš Kalamar T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228 e-naslov: aleskalamar@gmail.com župnik v pokojju: Martin Rettelj e-naslov: retteljmartin@gmail.com M 0049 173 4772 422	
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN T/F (*32) 089. 7622 01 župnik: Gregor Semrl e-naslov: semrl.gregor@gmail.com	SLOVENSKA KAT. SKUPNOST MILANO cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4 informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889 e-naslov: donkarel@tiscali.it	SLOVENSKA KAT. MISIJA AUGSBURG Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313 župnik: Roman Kutin e-naslov: roman.kutin@gmx.net	

Človek je duh in volja, a je tudi narava

Ob smrti zaslužnega papeža Benedikta XVI. smo v uredništvu začutili dolžnost, da najdemo zapis o njem in njegovi vlogi v Cerkvi. Zdelo se nam je primerno, da spomnimo na njegov gotovo zelo pomemben doprinos za življenje kristjanov našega časa v tistem delu, kjer se je nedvomno tudi sam čutil najbolj usposobljenega in poklicanega. To je teologija in kateheza. Razprava o Bogu in oznanjevanje. To pomeni razlago Božjega nauka v razumljivem jeziku za človeka našega časa. Gre za krščanski nauk in življenje po njem. Zanimivo in izzivalno področje vsakega človeka, ki si prizadeva uskladiti svoje duhovno, duševno in telesno življenje v enotnost, edinost in notranjo harmonijo. Želja po miru v samem sebi, hrepenenje po nerazdeljenosti v samem središču človeka, v srcu torej, je nenehno hrepenenje, ki ga nosimo v sebi vsi. Spremlja nas vse dni našega bivanja na tem svetu.

Umiril nas bo šele pogled na Boga, ko bomo pred Njim. Do takrat pa je marsikomu lahko v veliko pomoč beseda in pričevanje takih mož, kot je bil Joseph Ratzinger, nadarjeni teolog in katehet, Petrov naslednik Benedikt XVI. Na vprašanja odgovarja slovenski moralni teolog dr. Janez Ivan Štuhec.

> **Jožef Ratzinger je teološko izobrazbo začel dobivati v Freisingu v težkih povojnih časih. Profesorji so kmalu opazili obetavnega študenta, njegovo zavzetost, skromnost in inteligenco. Je to temelj za oblikovanje velike osebnosti?**

Ne vedno, v njegovem primeru pa je očitno to bilo.

> **Sprva ni nameraval vstopiti v duhovniško službo. Po pogovoru s škofom je spremenil svojo namero in se prijavil med kandidate. Je potrebna močna motivacija za odkrivanje duhovniške poklicanosti?**

Veliko boljše je, če so na samem začetku pomisleki kakor prevelika jasnost. Če pogledamo Božje klicanje v Svetem pismu, vidimo, kako so poklicani dvomili in najprej odklanjali domnevni klic. Za življenjsko odločitev je potreben proces razločevanja.

> **Bil je čas velikih duhovnih iskanj in premikov tudi v teološki znanosti. Velika potreba po novih odgovorih na nemir, ki ga je povzročila svetovna vojna, in pričakovanja**

odgovorov Cerkve in teološke vede, je zbudila vrsto močnih teoloških razglabljanj in pobud. Največ na francoskem področju. Ratzingerja je navdušil predvsem Henry de Lubac.

Da, čas po drugi svetovni vojni je terjal resen premislek o veri, Cerkvu, teologiji. Mladi Ratzinger je odkril pravega teologa, lahko bi dejali, kasnejšega teologa drugega vatikanskega koncila, s katerim sta se znašla v istih komisijah. Eden preizkušen, drugi mlad.

> **Profesor Söhngen ga je ocenil za najboljšega študenta in ga usmeril v študij cerkvenih očetov. Zatrjeval je, da ne bo dobre prenove, če ne zraste na temelju teološkega bogastva cerkvenih učiteljev.**

To je bil en vir, drugi, še pomembnejši pa Sveto pismo. Koncil je dejansko naročil teologom, da morajo nazaj k virom. To je hkrati pomenilo, da neosholastični način razlaganja teoloških

dr. Ivan Štuhec

vprašanj ni več ustrezen. Biblično in liturgično gibanje, kot vemo, je bilo močno v Nemčiji. Ratzingerjevi učitelji so že bili pod tem vplivom.

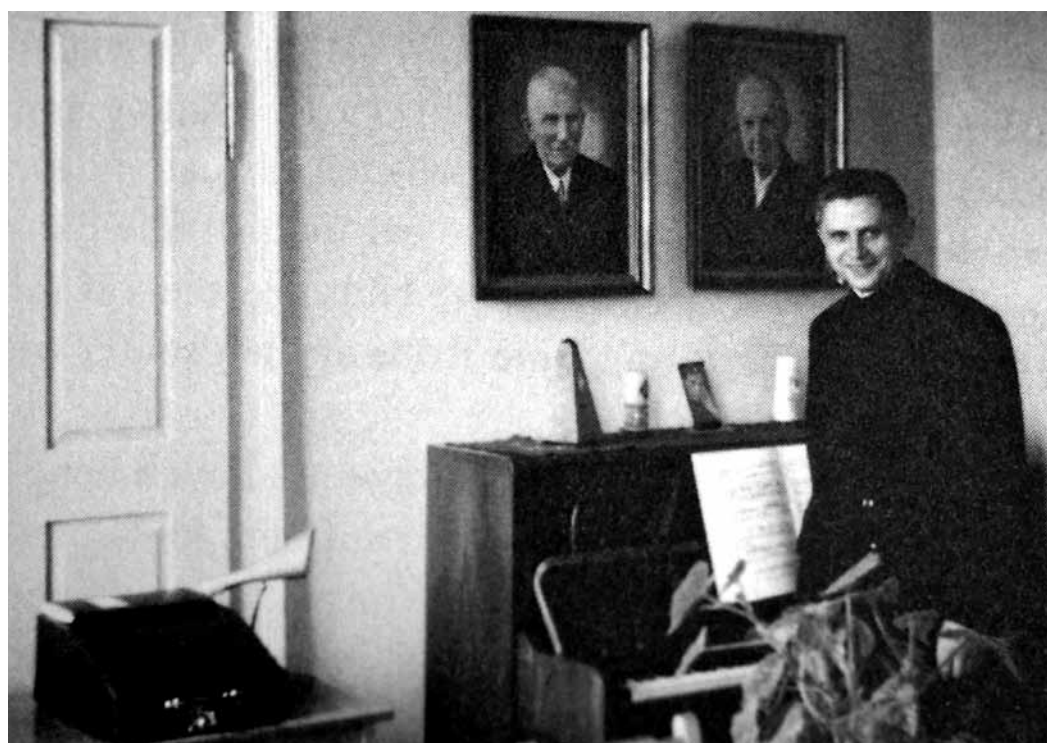
> **Z odliko je opravil doktorsko disertacijo. Videl je svoje poslanstvo v profesuri, v posredovanju teološkega znanja naslednjim rodovom. Pomen dobrih teoloških profesorjev narekuje najbrž stremljenje k izjemni kakovosti?**

Ja, Ratzinger je bil v prvi vrsti pedagog. Vsa Evropa in svet je dobil v roke njegov Uvod v krščanstvo. Tudi mi, mladi teologi, smo ga požirali. S to knjigo je na začetku svoje kariere pokazal, da je človek na pravem mestu.

> **Pri habilitaciji za profesuro je doživel trpko izkušnjo. Njegova disertacija na 700 tipkanih straneh ni bila odobrena. Splošno priznani ekspert prof. Schmaus, član komisije, je dal negativno oceno. Razlog – modernizem. Za obetavnega teologa Ratzingerja velik šok.**

Michael Schmaus je bil pomemben dogmatik, ki je vplival na zgodovinsko razvojno razumevanje dogem. Spor z Ratzingerjevo habilitacijo je zadeval vprašanje razumevanja pojma razodetja pri Bonaventuri. Očitek modernizma s strani Schmausa je po svoje presenetljiv, glede na to, da je sam bil zagovornik upoštevanja »znamenja časa«. Nekatere njegove izjave glede nacional-socializma so problematične. V čem natančno je videl nevarnost modernizma, nisem seznanjen. Vsekakor pa kaže to na Ratzingerjevo odprtost za sodobne kulturne tokove, na katere mora odgovoriti teologija z novim jezikom.

> **Študent je bil na tleh, vendar se ni vdal. Natančno je analiziral vse opombe merodajnega profesorja in vložil drugo, nekoliko predelano vsebino zadnjega dela prve vlo-**

Portret profesorja dogmatike Josepha Ratzingerja, narejen leta 1959 v Freisingu

ge (170 tipkanih strani), kjer ni bilo veliko pripomb. Ta verzija je bila sprejeta in dobil je status predavatelja.

Habilitacija je seveda vstopnica v profesuro. Ne pa nujno vstopnica do papeštva. Če je študent dovolj vztrajen in ima argumente, si lahko najde tudi drugo pot. Vprašanje je tudi, kakšno je bilo razmerje med Ratzingerjevim mentorjem in Schmausom. Včasih je veljalo, da so stari profesorji svoje zamere do kolegov naložili mladim kandidatom na ramena. Če je Ratzingerjev mentor verjel vanj, bi ga gotovo popeljal po kaki drugi poti do zelenega cilja. Schmausova doba se je iztekala in njegovo koketiranje s Hitlerjevim režimom mu ni bilo v prid.

> Ratzinger je najprej predaval na teološki šoli v Freisingu. Kasneje je dobil profesuro v Bonnu. Tam je prišel do izraza ves njegov pedagoški potencial. Njegova predavanja so bila najbolj obiskana. Ni zadostovala niti največja predavalnica. Nazadnje je bila celo športna dvorana premajhna za vse slušatelje, ki so ga želeli poslušati. Ni ostalo brez posledic. V profesorskem zboru je imel podpornike in tudi nasprotnike.

Šestdeseta leta prejšnjega stoletja so bila v mnogo stvareh prelomna. Imeli smo staro predvojno »šolo« in novo, povojno, ki je razmišljala drugače. Na ravni papežev se ta prelom zgodi z Janezom XXIII. Svoje je naredila tudi izkušnja druge svetovne vojne in pohod komunizma. Zanimanje za eksistencialna, torej tudi teološka vprašanja je bilo veliko. Normalno je, da mladi profesorji bolj razumejo miselni svet mlajše generacije in so za to tudi bolj iskani. Tudi pri nas na Teološki fakulteti v Ljubljani je bilo tako. Ko so v sedemdesetih letih prihajali mladi profesorji, so polnili dvorane na fakulteti in zunaj nje.

> Zdi se, da je v njegovem profesorskem vzponu odločilno vlogo imel njegov izreden čut za jezik. Navadno je imel pri predavanjih pred seboj le listek s točkami. Kar pa je povedal, je bil tekst, zrel za knjižno izdajo. To nakazuje izjemen pomen jezika pri oznanjevanju in v teološki govorici.

Njegov jezik je tudi razumljiv. Za razliko od Rahnerja, ki je veliko bolj zapleten v svojem načinu razmišljanja. K tej vaši ugotovitvi je potrebno morda dodati še eno dejstvo. Ratzinger se ni

naslonil na določeno filozofsko smer, ki bi mu predstavljala ključ za razlago teoloških vprašanj. Izhajal je iz prej omenjenih dveh virov: Sveto pismo in cerkveni očetje. Uporabil je sodobni jezik in kot je bil v svoji osebnosti preprost, tako je bil tudi v izražanju preprost, razumljiv.

> Danes pogosto govorimo o znamenjih časa. Je zaznavno zanimanje za presežno med slovenskimi študenti danes in v slovenski družbi?

Upam, da. Na zelo drugačen način kot v naši generaciji. Generacijski premiki so veliko hitrejši, kot so bili v preteklosti. Slediti temu pa je tudi veliko večji problem, kot je bil kadarkoli v zgodovini.

> Kasneje je sprejel ponudbo iz Tübingena in se tam neposredno soočil z vplivnim profesorjem Hansom Küngom. Kmalu sta bila dokaj narazen v svojih pogledih na teološko znanost in njeno vlogo v Cerkvu in družbi. Kje je razlog za ta nasprotja?

Küng je bil zelo všečen teolog. Vprašanje je, od katerega bo več ostalo in kateri je imel bolj premišljene argumente. To bo pokazal čas. Po karakterju je bil Küng zelo ambiciozen in samovšečen, Ratzinger pa pravo nasprotje. Lahko bi rekli tudi tako: Küng je moderno misel vzel za ključ, s katerim je razlagal krščansko vero; Ratzinger pa je imel za ključ zvestobo Svetemu pismu in tradiciji ter z modernim jezikom razlagal večne resnice.

> Nov vzpon Ratzingerjevemu teološkemu oblikovanju je doprineslo imenovanje za svetovalca kardinalu Fringsu na drugem vatikanskem koncilu. Bil je eden najmlajših teologov, ki so sodelovali na tej ravni. Frings je veljal za solidnega naprednjaka, ki je ohranjal zgodovinsko izkušnjo Cerkve in obenem čutil za potrebo po prenovi Cerkve, odločnost za to in dobre predloge.

Gotovo je ta odločitev kardinala Fringsa Ratzingerju odprla pot v vesoljno razsežnost Cerkve. Poleg tega je bil odličen v jezikovnem smislu. Obvladal je klasične in svetovne moderne jezike. Aktivno je sodeloval pri dokumentih, ki so obravnavali vprašanja Cerkve, ekumenizma, dialoga s sodobnim svetom, prenove teologije na podlagi virov in pri vprašanih človekovega dostojanstva, posledično človekovih pravic.

Joseph Ratzinger skupaj s svojim bratom Georgom pred mašniškim posvečenjem 29. junija 1951

> Frings je bil prepričljiv na koncilskih debatah s tezami in razlagami teologa Ratzingerja. Obenem je rasel ugled mladega teologa v strokovni javnosti. Postajal je upoštevan sogovornik na mednarodni teološki ravni.

Nemško govoreči teologi so poleg Francozov najbolj vplivali na celoten potek koncila. Hkrati pa je med njimi prihajalo tudi do razlik, o katerih smo nekaj že rekli v povezavi s Küngom. Interpretacije koncilskih dokumentov so bile različne, glede na metodološke pristope in cilje, ki jih je kdo zasledoval. Ratzinger je bil med tistimi, ki se pač niso želeli oddaljiti od kontinuitete, od Stare zaveze, preko Nove in cerkvenih očetov do moderne dobe. Nekateri pa so želeli prekiniti s tradicijo, kot to počne moderni in postmoderni svet.

> Leta 2005 je bil imenovan za nadškofa in metropolita v nadškofiji München & Freising. To je bila zanj povsem nova naloga.

Spomnim se tega obdobja. Komentarji v nemškem prostoru niso bili naklonjeni njegovemu izvajanju škofovske službe. Eden od očitkov je bil, da slabo oceni kadrovske potencialne. Sam o tem težko sodim, ker moraš biti v bližini, da lahko vidiš, kaj se dogaja. Vsekakor je ves čas sebe videl veliko bolj kot teologa in profesorja kakor pastoralnega duhovnika. Od tod tudi kasneje očitki iz nemškega prostora, ko je iz rimske perspektive posredoval v nekaterih nemških pastoralnih praksah. Spomnim se razprav okrog cerkvenih svetovalnic za žene, ki so se odločale za splav. Bil je proti temu, da bi v imenu Katoliške cerkve nosečnica dobila potrdilo o opravljenih razgovorih, kar je indirektno bila vstopnica za opravljanje splava. Pri tem so mu močno nasprotovali nemški moralni teologi s klasičnim argumentom manjšega zla.

> Sledila je rimska doba. Papež Janez Pavel II. ga je imenoval za prefekta Kongregacije za nauk vere.

Njegovo škofovanje v Münchnu je bilo sorazmerno kratko. Praktično se kot škof tam ni mogel razviti, da bi ga lahko celoviteje ocenili.

Svetovni dan mladih, Köln 2005

Papež Frančišek in Benedikt XVI. sta se večkrat srečala.

Ko ga je Janez Pavel II. poklical v Rim in ga postavil za drugega človeka v Cerkvi, se je zgodilo nekaj, kar ima izjemen pomen. Poljak in Nemec na čelu Katoliške cerkve. Oba pontifikata vidim kot diptih. Tako sem naslovil poglavje v svoji knjigi *Smer – osvobodjena dežela*, »Papeški diptih«. Poznala sta se iz časa koncila. Vemo, da med Poljaki in Nemci ni velike ljubezni iz zgodovinskih razlogov. Če je Ratzinger bil čist od nacizma, je bil Wojtila čist od obeh, nacizma in komunizma. Imela sta za seboj osebno zgodovino, ki jima je omogočila, da sta se aktivno vključila v demontažo marksističnih utopij. Posebej je to bilo pomembno v osemdesetih letih, ko je svet obnorela t. i. teologija osvoboditve. Nakopala sta si nasprotnike med teologi, ki so še vedno iskali marksistične in druge ključne za teološko interpretacijo. Za to sta dobila politični predznak konservativca!

> **Naloga vsekakor ni bila lahka. Katere pomembne značilnosti vidiš v njegovem vodenju kongregacije?**

Ratzinger kot prefekt Kongregacije za nauke se znajde seveda v središču vseh teoloških

kontroverz. Za njihovo prepoznavanje in razlikovanje je odlično usposobljen, saj je vrhunski teolog in priča koncilskega dogajanja. Hkrati pa je odprt za nova spoznanja in predvsem za dialog med razumom in vero, med znanostjo in vero. Kot prefekt je lahko tudi nadaljeval s svojo predavateljsko karizmo. V slovenščini imamo njegova predavanja o Evropi pod naslovom »Evropa, kje si?« To je odlična priročnik za naš čas in razumevanje evropske situacije.

> **Benedikt XVI. je nekoč spregovoril o nasilju relativizma. Kaj to pomeni konkretno za družbo in Cerkev?**

Benedikt XVI. je večkrat govoril o tej tematiki, še posebej v povezavi z dejstvom, da je po koncu totalitarnih sistemov zavlada demokracija, ki temelji na človekovi svobodi. Vendar se tu postavi vprašanje, ali je ta svoboda absolutna. Tako je leta 1992 v reviji *Communio* objavil članek z naslovom »Kaj je resnica? Pomen religioznih in moralnih vrednot v pluralni družbi«. Ta članek je preveden tudi v slovenščino in objavljen v knjigi *Evropa, kje si?* Najprej lahko ugotovimo, da se je takrat kardinal Ratzinger izjemno dobro zavedal,

kakšna nevarnost preti bivšim komunističnim deželam, ki so vzpostavile demokratični politični red. Sam je seveda imel izkušnjo Nemčije po koncu nacističnega totalitarizma. Njegova glavna teza je, da pluralnost in demokratičnost ne moreta obstati na popolni svobodi posameznika, če ta nima tistega skupnega dobrega, ki presega demokratične postopke izbiranja, kot so volitve. Parlamenti ne morejo odločati o stvareh, ki zadevajo bistvo človekovega življenja. Večina, ki nekaj izglasuje, nima nujno prav, lahko se moti, zelo moti. V govoru nemškemu parlamentarcem je postavil tezo: »Človek ni samo svoboda, ki si jo sam naredi. Človek ne naredi samega sebe. Človek je duh in volja, a je tudi narava.« Ratzinger problematizira tisti del demokratičnega sistema, ki si prisvaja pravico, da odloča o dobrem in slabem ali o vrednotah, ki imajo vrednost same po sebi, kot je recimo začetek in konec človekovega življenja. Omenjeni članek je izjemno aktualen tudi za sedanje razmere v Sloveniji, ko se svoboda kuje v deseta nebesa, kakor da smo pred sedanjo politično garnituro živeli v diktaturi.

> **Regensburški govor je medijska javnost označila kot fiasko, vendar je zbudil resne pogovore o razmerju med vero in razumom.**

Glede regensburškega govora je kasneje Seewaldu pojasnil, da ga je zasnoval kot akademski in ne politični govor, v kar so ga mediji spremenili in planili po njem, ker je predstavljal politično nekorektno obravnavanje dela islamistične ideologije. Kasneje je obiskal Turčijo in imel še več srečanj s predstavniki islama. A kljub temu se ni pustil zmeti in je na novinarjevo vprašanje med drugim dejal, da mora islam v javni razpravi odgovoriti na dve vprašanji: kakšen je njegov odnos do razuma in kakšen do nasilja. Po papeževem mnenju se je ta razmislek začel tudi znotraj islama, kar je ocenil za napredek. Na tem stališču bi lahko rekli, da je Benedikt blizu Habermasovi tezi, da so religije dolžne svoja stališča argumentirano predstaviti sekularnemu svetu in obratno. Reakcija sekularnega sveta na ta papežev govor pa je bila tipično zahodnjaško ideološka, ki lahko kritično obdela krščanstvo, islama pa ne. To je to, kar se imenuje politična korektnost.

> **Katero objavo bi rad še posebej priporočil vsem, ki jih zanima duhovnost, krščanska misel in življenje, skratka biti Cerkev.**

Med njegovimi okrožnicami bi izpostavil okrožnico Bog je ljubezen, ki je izšla leta 2006 v slovenskem prevodu. Gre za kratek in izredno sistematičen ter pregleden dokument. Kdor hoče razumeti, kaj pomeni ljubezen v krščanskem pomenu te besede, mora prebrati in premeditirati to okrožnico. Že pred njo je napisal tri razprave o veri, upanju in ljubezni, v tej okrožnici pa je dejansko zapustil kot papež svoj testament. Zanimivo pa je, da je ta okrožnica dokaj zamolčana med teologi. Ima tudi izjemno družbeno razsežnost, s katero zelo jasno umesti vero in Cerkev v sodoben demokratičen družbeni red.

> **In zadnja leta njegovega življenja ...**

Ne moremo tudi mimo njegove poteze, da je odstopil kot papež.

V pogovoru z novinarjem Seewaldom zelo lepo govori o tem, kako je svet spremljal trpljenje in smrt Janeza Pavla II. Glede na to, da je nanj bil

Pogreb Benedikta XVI., vir fotografij: arhiv Družina

narejen atentat, ki po Božji milosti ni uspel, je JP lahko kot papež svetu pokazal, kako je potrebno vztrajati v življenju do zadnjih moči. Ratzinger je imel drugo zgodovino in osebno zgodbo. Ko je odstopil s položaja papeža, je pokazal, da v sodobnem svetu, ko se življenjska doba daljša zaradi kakovosti življenja, nastopi čas, ko je modro in pametno, da odložimo dela in skrbi tega sveta. Nenazadnje, če je postavljena meja za škofe pri 75 letih starosti za odstop s položaja, bi lahko bila tudi za papeža predpisana starostna meja, ko bi odložil breme te velike odgovornosti. Sedaj smo

videli, da to deluje in da ni moteče. Lokacijsko bi bilo pametno upokojenega papeža naseliti zunaj Vatikana. Zaslužil bi si mir v Castel Gandolfo!

Benediktov odstop potrjuje tudi njegov značaj, da je bil preprost, skromen in da se je zavedal svojih meja, očitno še posebej v funkciji upravljalca Katoliške cerkve.

> **Spomin nanj v Cerkvi ne bo zamrl. Kaj ostaja?**

Nekateri hitijo z izjavami o tem, da bo postal cerkveni učitelj 20. stoletja. Drugi z izjavami, da

bo razglašen za svetnika. Privoščimo mu lahko oboje, a kot za vse druge bo tudi zanj izpeljan postopek, ki bo te želje moral potrditi in argumentirati. Verjamem, da je odšel direktno v Božje naročje. Živel je za Boga, vero in Cerkev. Želimo mu lahko samo to, da se uresniči tista njegova opredelitev ljubezni, ki jo je zapisal v okrožnici Bog je ljubezen: »Da, ljubezen je 'ekstaza', toda ne v smislu trenutka pijanosti, ampak ekstaza kot stalna pot, stalni izhod iz vase zaprtega jaza k osvoboditvi jaza, k darovanju sebe in prav k odkritju sebe, še več, k odkritju Boga.«

► Mojca Polona VAUPOTIČ

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI

»Zeleni vrt«

Fotografska razstava Karmen Čorak

Nekaj let je že tega, odkar sva se srečali. Takrat sem tudi še sama iskala svoj prostor v svetu umetnosti. Presenetila me je in dala pečat njena beseda, ki je nosila neprecenljivo težo s tem, ko mi je razodela, kaj v življenju počne in katere stvari so ji dragocene.

Karmen Čorak je ustvarjalka, umetnica, ki se je leta 1959 rodila v Murski Soboti in odraščala v Mariboru. Njena ustvarjalna pot že mnogo let krmari med Rimom in Benetkami ter neposredno še z Daljnim vzhodom. Študirala je grafiko na Hrvaškem ter konservatorstvo in restavriranje del na papirju v Italiji, na Japonskem in v Avstriji. Zelo bogato je tudi njeno fotografsko ustvarjanje, ki v raziskovanju skritih podob narave odkriva intimno proučevanje sebe ter globoko pripadnost celotnemu stvarstvu. S fotografijo se je ukvarjala že v mladosti in razstavljala od leta 2007 v mnogih evropskih deželah, Rusiji ter ZDA. Seminarje fotografije je obiskovala pri japonski fotografkinji Rinko Kawauchi (2017) in avstrijskem fotografu Hansu Christianu Schinku.

Karmen Čorak se je v zadnjih mesecih predstavila na več odmevnih razstavah v Italiji, najprej

v Benetkah, medtem pa še v dveh prestižnih rimskih galerijah. V Gallerii del Cembalo, eni najbolj veličastnih rimskih stavb: Palazzo Borghe-se v Campo Marzio, je bila v mesecu decembru 2022 otvoritev njene razstave z naslovom *La vie en vert* (Vrt v zelenem). Fotografski posnetki se vsebinsko opirajo na besede pesnika J. C. Friedricha Hölderlina: »Človek je poln zaslug, a poetično prebiva na tej zemlji.« Fotografije pričajo o spoštljivi naravi, o pokrajinski kontemplaciji, ki opazovalca popelje k dialogu z njo. So hkrati rezultat evolijskega procesa, ki se začne z ljubeznijo do vrtov v kombinaciji z globokim pečatom tradicionalne kulture Daljnega vzhoda. Vsebinsko izpostavljajo klasični pomen minljivosti in bledenja krajine, ki se odraža v poetični vrednosti Čorakove. Podobe že skozi najmanjše detajle nakazujejo umetnično duhovno povezanost s pokrajino ter globino notranjega odnosa, ki temelji na živahni interakciji med spominom in sedanostjo. Na splošno pa so si vsebinski motivi Čorakove zelo podobni, saj je kot glavni akter vedno izpostavljena narava v različnih trenutkih. Poudariti velja njen odnos do svetlobe, ki je na fotografijah vedno pritrjena: jutranja ali večerna, v senci ali po dežju.

Ko umetnica na razstavi *La vie en vert* popelje gledalca skozi »zeleno občutke« vrtov, pove, da ji razmišljanje o naravi zbuja spomin na otroško veselje in odkritja 'zelenega' občutka na družinskem vrtu. Svetloba, ki se je odbijala od rastlin, je ostala kot spomin v njenih očeh. Kontemplacija narave se nanaša na vse, kar je bilo videno v preteklosti, v domišljiji ali intimni izkušnji in razode-tju »v času«. Pokrajina je neizčrpen vir, ki vabi k interakciji. Razstavljene fotografije so bile posnete v botaničnih vrtovih Italije, Slovenije, Nemčije, Francije, Kitajske in Japonske ter natisnjene na japonski vaši papir, ki je ročno izdelan in je idealen za ustvarjanje živahnih učinkov svetlobe na vodi in listju. Občutek za naravo in globoka fascinacija

Karmen Čorak, foto: splet

La vie en vert, foto: splet

nad Daljnim vzhodom sta večna inspiracija fotografij Čorakove.

Številne fotografije Karmen Čorak se nahajajo v javnih zbirkah v Italiji in na Japonskem. Od leta 2001 do 2018 je opravljala delo kustosinje v Narodni galeriji moderne in sodobne umetnosti v Rimu in sodelovala z MAXXI (italijanskim *Museo nazionale delle arti del XXI. secolo*, »nacionalni muzej umetnosti 21. stoletja«). Gre za narodni muzej sodobne umetnosti in arhitekture v Flaminiju, soseski Rima. Muzej upravlja fundacija, ki jo je ustanovilo italijansko ministrstvo za kulturno dediščino. Čorakova ob tem razvija razstavne projekte sodobne umetnosti za javne in zasebne ustanove. Trenutno deluje v Gallerii dell'Accademia v Benetkah kot restavratorka/konservatorka umetniških del na papirju.

Z osebnimi razstavami sodeluje na različnih edicijah Mednarodnega fotografskega festivala v Rimu. Deležna je mednarodnih nagrad za likovno fotografijo v Parizu, Malagi in Berlinu. Razstava »*La vie en vert*« bo na ogled do 3. februarja v tem letu.

»Morda vse skupaj ni nič drugega kot pokrajina naše duše in hkrati veliko delo, za katerega smo poklicani, da ga oblikujemo. Ta simbolno nevidna pokrajina skuša reflektirati izmuzljive in življenjske povezave med človekom in naravo – pokrajino razumemo kot celostno verigo med zunanjim svetom in notranjim bitjem. Predstavlja željo, da bi pogledali onkraj razumnega in vidnega in da bi s tem lahko razkrili nekaj o nas samih.« (Miyazawa Kenji)

Zdravnik

1. Kaj je na sliki?

			
KCIJAIJEN	KOPETOSST	SAKMA	MTETEMORER
			
AVSATVENZDR IZNICZKAA	ILDRAZVA	NICALNIŠBO	EŠLNEVARO OZVILO

2. Dopolni z ustreznimi besedami.

kašljam sliši	zlomil cepila	predpisal vidim	ožulili jemati	sončila kiham
------------------	------------------	--------------------	-------------------	------------------

A si se ti _____ proti gripi?

Zelo slabo _____, moram na pregled k okulistu.

Peter je nesrečno padel in si _____ roko.

Spet _____, jemati moram sirup proti kašlju.

Predolgo se je _____, zdaj ima opekline.

Moj brat mora redno _____ zdravila.

Dedek slabo _____, dobil je nov slušni aparat.

Že od jutra _____, smrkam in kašljam.

Novi čevlji so me _____.

Zdravnik mi je _____ kapljice za oči.

3. Svetuj bolnikom.

Bolan sem. – iti k zdravnik → *Pojdi k zdravniku.*

Zob me boli. – iti k zobozdravnik → _____.

Boli me glava. – vzeti aspirin → _____.

Slabo se počutim. – počivati → _____.

Nimam kondicije. – gibati se → _____.

Sem brez energije. – jesti zdravo hrano → _____.

Prehlajen sem. – piti čaj → _____.

Slabo vidim. – kupiti očala → _____.

4. Kako se imenuje ...

Zdravnik za oči (K L I S T O U) → _____

Zdravnik za otroke (I A T E P E D R) → _____

Zdravnik za kožne bolezni (M A T O G O L D E R) → _____

Zdravnik za zobe (O Z D R A V N Z O B I K) → _____

Zdravnik, ki operira (R U R K I G) → _____

Zdravnik za ženske (K O L O G I N E G) → _____

5. Rešitve rebusa ti bodo povedale ime za največjo bolnišnico v Sloveniji.

A = I

1 2 3

REŠITEV: _____

M = K

1 2 3 4

1 2 3

REŠITEV: _____

A = E

REŠITEV: _____

6. Ali poznaš besede?

Kako se imenuje, kdor se ukvarja z zdravljenjem navadno brez uradno priznane medicinske izobrazbe?

- zdravko
- zdravilec
- zdravilnik

Kako se imenuje bolezen, pri kateri se zaradi nepravilne presnove ogljikovih hidratov čezmerno poveča količina sladkorja v krvi?

- sladkorna bolezen
- krvni strdek
- otroška bolezen

Katera beseda NI sinonim za besedo zdravilo?

- medikament
- kamilica
- lek

Kaj pomeni, če nekdo reče, da je zdrav kot riba?

- Da ima morsko bolezen.
- Da je zdrav, če je na morju.
- Da je zelo zdrav.

Kaj pomeni, če nekdo reče, da čas celi rane?

- Da čas ublaži negativno izkušnjo.
- Da sčasoma vsi umremo.
- Da je nesmiselno obiskovati zdravnika.

Kaj pomeni, če nekdo reče, da zdravi mačka?

- Da je peljal mačka k zdravniku.
- Da bi rad odpravil slabo počutje, navadno po nezmernem uživanju alkohola.
- Da je zbolel za neozdravljivo boleznijo.

REŠITVE:

- Injekcija, stetoskop, maska, termometer, zdravstvena izkaznica, zdravila, bolnišnica, reševalno vozilo
- Cepila, zlomil, sončila, sliši, ožulili, vidim, kašljam, jemati, kiham, predpisal
- Pojdi k zobozdravniku. / Vzemi aspirin. / Počivaj. / Gibaj se. / Jej zdravo hrano. / Pij čaj. / Kupi očala.
- okulist, pediater, dermatolog, zobozdravnik, kirurg, ginekolog
- Univerzitetni klinični center
- b, a, b, c, a, b

Igra za učenje jezika: **PRIPLULA JE LADJA, POLNA ...**

Učence povabimo v krog in povemo navodilo za igro. Učitelj vrže žogico enemu izmed učencev in reče: »Priplula je ladja, polna ... M«. Črka, ki jo izbere dodatno, pomeni to, da se mora predmet, ki ga je priplula ladja, začeti na slišano črko. Predmet pove tisti, ki mu je učitelj vrgel žogico.

V nadaljevanju si učenci podajajo žogico, vsak mora dodati besedo na zahtevano črko. Zmagovalec je tisti, ki se je vedno pravočasno spomnil in povedal besedo na zahtevani glas.

Premisleki

Zdravnica in publicistka dr. Bojanka Štern na Portalu24 o sedanjem političnem trenutku

Čeprav so se cene življenjskih potrebščin v času sedanje vlade zvišale za 11 %, mora narod verjeti ministrici, da so v resnici padle. Čeprav je vlada dvignila davke, mora narod verjeti, da bo živel bolje. Čeprav nas zapuščajo najboljši podjetniki, mora narod verjeti, da bo lažje brez njih. Čeprav se nam strganje korenčka v ženskih mednožjih gabi, mora narod verjeti, da je to umetnost. Čeprav je imela cela Evropa strožje ukrepe, mora narod verjeti, da je Janša najhujši diktator. Čeprav smo imeli med Janševno vlado nadpovprečno gospodarsko rast, zgodovinsko visoko zaposlenost in podpovprečno inflacijo, mora narod verjeti, da je Janša škodil gospodarstvu. Čeprav imamo pod Golobom nadpovprečno inflacijo, mora narod verjeti, da nam vlada gospodarski genij. Čeprav so turistični boni in nadomestila za izpad dohodkov šli neposredno ljudem, mora narod verjeti, da je dosti bolje, če država dokapitalizira elektroenergetska podjetja. Čeprav so ta dobila 500 milijonov državne infuzije, mora narod verjeti, da je prav, da si izplačajo božičnice, ker tako piše v kolektivni pogodbi. Čeprav je Nika imela obešeno ruto le za fotkanje, mora narod verjeti, da je to huje kot grožnje s smrtjo Janši in njegovi družini. Čeprav je naša elektrika med najdražjimi v Evropi, mora narod verjeti, da je Robert Golob zmagovalec energetske krize. Čeprav je 95 % medijev levih, mora narod verjeti, da ima desnica medijsko prevlado. Čeprav Milinkovička javno zmerja drugače misleče za pse, mora narod verjeti, da se bori za demokratično televizijo. Čeprav sta plesala le dva Golobova, mora narod verjeti, da plešemo vsi.

Narod mora verjeti, da je bitka za rdeče čevlje bitka za demokracijo. Narod mora verjeti, da je obvezno testiranje politikov na prepovedane droge nedopusten poseg v zasebnost. Narod mora verjeti, da bomo od socialnih podpor vsi bolje živeli kot od dela. Narod mora verjeti, da je treba vzeti tistim, ki delajo, in dati tistim, ki ne. Narod mora verjeti, da urgenc ne polnijo bolniki, ampak Janševi zarotniki, organizirani avtobusi namišljenih bolnikov.

Ekonomist dr. Matej Lahovnik v Slovenskih novicah o letu na Dunaj

Slovenci težko sprejemamo politični elitizem, zato vladno letalo falcon razburja javnost že od nabave v času Drnovškove vlade. Takratni generalni sekretar je celo poskušal nespretno prepričati javnost, da ga bodo uporabljali tudi za prevoz ranjencev, ampak je s tem samo še prilil olja na ogenj. Oblast bi zato morala razumeti, da je treba vladno letalo uporabljati racionalno, še posebno ker nam v boju proti podnebnim spremembam priporoča, naj jemo manj mesa. Zaradi varovanja okolja se torej celo vtikajo v to, kaj naj bo na naših krožnikih in česa ne, zato ne smejo za pot do Dunaja uporabiti vladnega letala. Letalo namreč povzroči precej večji ogljični odtis kot nekaj krvjih prdcev.

V času podnebne in energetske krize je pot na dunajski koncert z vladnim letalom res bizarna. Na Dunaj vsi preostali zaradi bližine potujemo z avtom ali vlakom. Zato je izjava predsednice parlamenta, kako na Dunaj pač ne more potovati s kočijo, oholo podcenjevanje javnosti. Nova oblast je tudi zelo hitro od obljub, kako bo delala vse drugače, prešla v pojasnila »delamo enako kot politiki pred nami«.

Predsednica parlamenta se je ponesrečeno zapletla s pojasnili, da je šlo za državniški obisk. No-

vinarji, ki pokrivajo delo državnega zbora, so namreč opozorili, da jih je Urška Klakočar Zupančič v zadnjih mesecih nenehno obveščala o vsaki malenkosti, kaj počne. Predhodnega obvestila novinarjev o »državniškem« delovnem obisku Dunaja na novega leta dan pa ni bilo.

Nekdanji zapornik na Golem otoku mag. Andrej Aplenc v izjavi za javnost glede pokopa Janeza Zemljariča z državnimi častmi

Društvo političnih zapornikov in drugih žrtev komunističnega nasilja najostreje protestira zoper sklep Vlade Republike Slovenije, da se nekdanjega šefa Službe državne varnosti (Udbe) Janeza Zemljariča pokopje z vojaškimi častmi.

Ta odločitev Vlade RS je v temeljnem nasprotju z vsemi ustavnimi vrednotami Republike Slovenije. V jedru krši naše pravice do človekovega dostojanstva in predstavlja posmeh trpljenju številnih žrtev zločinskega delovanja Udbe.

Obstaja na tisoče pričevanj o drastičnem kršenju človekovih pravic in vladavine prava s strani slovenske Udbe. Iz časov, ko ji je načeloval Janez Zemljarič, pa so na voljo tudi dokazi o njeni mednarodni teroristični dejavnosti.

Tako slovensko ustavno sodišče kot tudi Vrhovno sodišče RS sta v različnih judikatih delovanje Udbe tudi formalno prepoznala kot zločinsko.

Zloraba vojaških časti za poveljevanje šefa zločinske organizacije je nenazadnje tudi žalitev za Slovensko vojsko, ki je nastala na temelju odpora zoper represivni režim, katerega sestavni del je bila desetletja tudi Služba državne varnosti oziroma Udbe.

NOVICE

ZAMEJSKA GOSPODARSKA KOORDINACIJA. Sredi decembra so v Lipici podpisali dogovor o ustanovitvi Zamejske gospodarske koordinacije. Podpisali so jo ministra za gospodarstvo in za zamejstvo Matjaž Han in Matej Arčon ter predstavniki slovenskih gospodarskih organizacij vseh štirih sosednjih držav. Z njihove strani je tudi prišla pobuda, in sicer z namenom medsebojnega povezovanja, mreženja in sodelovanja.

PRESEDNIK REPUBLIKE BORUT PAHOR VRNIL ODLIKOVANJA. Predsednik republike Borut Pahor je šestim vidnim predstavnikom slovenske osamosvojitve na posebni slovesnosti v predsedniški palači vrnil odlikovanja zlati častni znak svobode, ki so jih junija 1992 prejeli od predsednika Milana Kučana, a z odprtim pisnom leto pozneje zavrnili. Igor Bavčar, France Bučar, Janez Janša, Jelko Kacin, Lojze Peterle in

Vir: Splet

Dimitrij Rupel so s tem dejanjem želeli izraziti nasprotovanje poskusom razvrednotenja slovenske samostojnosti ter vse glasnejšim pobudam za oživiljanje nekakšne nove Jugoslavije. Ob 30. obletnici osamosvojitve Slovenije so odlikovanci v dialogu s Pahorjem izrazili pripravljenost sprejeti vrnjena odlikovanja. Predsednik Borut Pahor jim jih je vrnil z besedami: »Prav je, da so stvari na svojem mestu.«

PRELOMNO ODKRITJE IVANA ŠPRAJCA. Nova raziskava slovenskega arheologa Ivana Šprajca je pokazala, da starodavni maejski kalendar morda izvira že iz leta 1100 pr. Kr., kar je več stoletij prej, kot je bilo ocenjeno doslej. Kot je še dejal Šprajc, raziskava dokazuje, da lahko arheoastronomske raziskave razkrijejo marsikaj, za kar pisnih virov ni, poleg tega pa osvetljuje tudi nekatere vidike razvoja mezoameriških družb. »Če smo prej mislili, da je bil največji razcvet te sofisticirane astronomije šele v klasični dobi, sedaj vemo, da se je to začelo veliko prej.«

Vir: Splet

PRVI MINISTRSKI ODPSTOP V NOVI VLADI. Ministrica za notranje zadeve Tatjana Bobnar je 14. decembra odstopila. Pojasnila je, da s položaja odstopa zaradi političnih pritiskov na delo policije in zato, ker ni mogla sestaviti zelene ekipe sodelavcev. Njena predloga imenovanja Boštjana Lindava za generalnega direktorja policije s polnim mandatom in Slavka Koroša za direktorja direktorata za policijo in druge varnostne naloge s polnim mandatom namreč nista šla skozi vladno sito, tako oba ostajata vršilca dolžnosti. Bobnarjeva pa je to razumela kot politični pritisk na policijo.

GROZDETOVO LETO V NOVOMEŠKI ŠKOFIJI. Na prvi dan novega leta smo obhajali 80. obletnico mučeniške smrti blaženega Alojzija Grozdeteta. Ker bomo 27. maja letos praznovali tudi stoto obletnico njegovega rojstva, se je škofija Novo mesto odločila za razglasitev Grozdetovega leta 2023.

BOHOTENJE VLADE. S koncem leta so v veljavo stopile spremembe zakona o vladi, ki prinašajo njeno reorganizacijo. Spremenile se bodo pristojnosti in imena nekaterih že obstoječih ministrstev, hkrati pa novela predvideva ustanovitev tudi treh novih ministrstev, in sicer ministrstva za soli-

Kaj se kuha v Sloveniji?

Stane GRANDA

Predsednik slovenske vlade dr. Golob je ob zmagi svojega gibanja »Svoboda« razglašal, da državljani Slovenije plešejo od navdušenja in sreče, ker je »fašistična« vlada Janeza Janše zgubila oblast. Po njegovem prepričanju najmanj za dve volilni obdobji. V tem času bo ob popolni odstranitvi Janše, ki ga javno pošilja v pokoj(!), državo temeljito preobrazil v neko novo demokracijo, katere bistva in značilnosti ni nikoli pojasnil. Edino jasno je dejstvo, da so z njegovim gibanjem prišli na oblast ljudje, ki v njej ne odločajo, ampak zgolj izvršujejo ukaze »stricev« iz ozadja. Golob je zatrjeval, da je gibanje neideološko. Še več! Vpliv ideologije in na njej sloneče politike bodo odpravili. Zavlada bo nekakšna ljudska demokracija, oblast civilnih gibanj. Ker mnogi starejši ljudje ne marajo politike oziroma se je bojijo, so jih na volitvah podprli. No, sedaj je že jasno, kako ideološka je neideološka Svoboda. Že dolgo ni bilo toliko ideologije in politike v Sloveniji! Poteka lustracija demokratov.

Resnično podobo oblasti Golobove koalicije, v njej so še komunisti in skrajna levica, smo doživeli ob smrti in pogrebu nekdanjega šefa UDB-e Janeza Zemljariča. Bil je na državne stroške in z najvišjimi državnimi častmi. Mož, simbol politične represije, čigar služba ima krvave roke, ima po mnenju vladajočih zasluge za osamosvojitve. Seveda to ni res. Z državnim pogrebom sporočajo, kdo je pravzaprav zmagal ob osamosvojitvi. Ukazal in izvedel ga je klan znamenitega in zloglasnega Ivana Mačka Matije, ki ga poseblja Milan Kučan. Očitno so toliko močni, da niti ne čutijo potrebe po prikrievanju, kar sicer uspešno delajo preko oblastnikov »novih obrazov«. Če ne delajo po volji oblastnikov iz ozadja, jih ti takoj rušijo. To se pravkar dogaja. V vladi je namreč nek naiven zdravnik, ki hoče narediti red v zdravstvu. Njegovo oskrbovanje, od toaletnega papirja do zdravstvene opreme, je namreč eden glavnih virov financiranja bivših izbrancev UDB-e. Ogroža jih in ga morajo onemogočiti.

»Bolnice« so bile tudi posebna ljubezen pokojnega Zemljariča (1928–2022), ki je bil eden najbogatejših in v gospodarstvu najvplivnejših sedanjih Slovencev. Njegova obogatitev je značilna za Slovenijo. Kmečki fant iz okolice Ptuja se je po vojni zaposlil v politični tajni policiji. Vmes je tudi doštudiral pravo in se specializiral za gospodarski politični kriminal. Ko so v Sloveniji obračunali okoli leta 1970 s Stanetom Kavčičem, so mu dali nalogo, da onemogoči delo njegovega ekonomskega svetovalca Nika Kavčiča. Ta je po drugi svetovni vojni vzpostavil vzporedno ekonomijo UDB-e. Bila je vir njihovega bogatenja in financiranja specialnih operacij, zlasti nad izseljenci. Imela je svoja podjetja v tujini, zlasti v Münchnu. Eno ključnih vlog je imela tudi Ljubljanska banka v Frankfurtu. Janez Zemljarič, ki je slovel po svoji vztrajnosti in nepopustljivosti, je tako zelo podrobno spoznal ekonomsko ozadje slovenske tajne policije, njene kapitalne povezave doma in zlasti v tujini. Ob sesutju Jugoslavije mu je to prišlo zelo prav. Podrobnosti (še) niso znane, dejstvo pa je, da je postal eden gospodarsko najvplivnejših ljudi v Sloveniji. Pozabil je na ideologijo in se ves posvetil samo velikim gospodarskim poslom. Za razliko od mnogih, ki so privatizirali ugledna domača podjetja, je on razpletel široko poslovno mrežo, povezano z velikimi državnimi investicijami, kot so ceste, železnice, veliki turistični kompleksi, hoteli ... Nič ni šlo mimo njega, še manj se je karkoli zgodilo proti njegovi volji. Za razliko od mnogih novih bogatašev se ni pojavljal v javnosti. Kot »čisti« poslovnež mafijskega porekla, opiral se je predvsem na bivše sodelavce, predvsem na osebe nekdanje tajne policije, je živel dokaj skrivnostno. Nobena statistika najbogatejših ljudi ga ni prikazala. Neposredno v politiko ni posegal, ni pa trpel, če mu je kdo prekrizal pot ali podrl načrte. Tudi opozicija se ni nikoli zaletavala vanj. Njegov državni pogreb ni bil zaradi zaslug za Slovenijo, ampak je opozoril predvsem na njegovo dejansko politično moč in vpliv. »Njegovi« so mu izkazali hvaležnost in pokazali Slovincem, kdo je kdo v državi pod Alpami. Kdo bo njegov naslednik, kdo deduje njegov ekonomski imperij, ni ne jasno ne znano. Zelo verjetno se bo razdrobil.

Kdor misli, da smrti nekdanjih političnih komunističnih veljakov opravljajo posle lustracije, ki je ob zrušitvi komunizma ni bilo, je v veliki zmoti. Komunisti kot sodobni politiki in zlasti »gospodarstveniki« nasprotujejo pravemu tržnemu gospodarstvu, zlasti pa tuji konkurenci in svobodni tržni iniciativi. Zato Slovenija počasneje napreduje, kot bi lahko. Še vedno je v nekakšnem notranjem ujetništvu komunistov.

darno prihodnost, ministrstva za okolje, podnebje in energijo ter ministrstva za visoko šolstvo, znanost in inovacije. Tako je odprta pot do vlade z 20 ministri.

SPOREN ZAKON O RTV. Na ustavno sodišče je bila vložena pobuda za ustavno presojo novele zakona o RTV Slovenija. Pobudniki s prvopodpisanim Petrom Gregorčičem predlagajo absolutno prednostno obravnavo in začasno zadržanje novele. V nasprotnem primeru bi lahko nastale povsem nepopravljive posledice, so dodali.

NOVOLETNO TAIZEJSKO SREČANJE BO LETOS V LJUBLJANI. To veselo novico predvsem za mlade iz Slovenije je naznanil prior iz Taizeja brat Alois. Srečevanja med mladimi so vedno priložnost, da se zblizamo – ne le fizično, ampak tudi s srci in duhovno, je za radio Ognjišče poudaril ljubljanski nadškof Stanislav Zore. »Zato sem vesel, da bomo lahko prihodnje leto ob tem času mlade iz Evrope gostili v Ljubljani, kar bo nedvomno priložnost najprej za nas, da poživimo svojo vero, da odpremo svoja srca in svoje razumevanje za ljudi širše, in po drugi strani, da dovolimo, da drugi vstopijo v našo bližino, da doživijo našo vero, naš način slavljenja Boga in na ta način drug drugega obogatimo.«

TRGOVINE OSTAJAJO OB NEDELJAH ZAPRTE. Tako koalicijski kot opozicijski poslanci so podprli vladni predlog novele zakona o trgovini. Z njo se bodo izjeme za obratovanje prodajaln ob nedeljah in praznikih, ki jih je začasno uvedel eden od protikoronskih zakonov, uveljavile kot trajne.

KOLAPS ZDRAVSTVA. NIJZ je objavil aktualne podatke o čakalnih dobah v zdravstvu. Trenutno na prvi pregled in zdravstvene storitve čaka 200.000 pacientov, veliko od njih nad dopustno čakalno dobo. Pri stopnji nujnosti zelo hitro prve preglede nad dopustno dobo čaka kar 72 odstotkov vseh čakajočih, na terapevtsko-dia-gnostične postopke pa več kot 14 dni čaka 48 odstotkov vseh čakajočih pri tej stopnji nujnosti. Vsak šesti bolnik pri stopnji nujnosti redno na storitev čaka več kot dve leti.

ŠPORT

SMUČARSKI SKOKI. Odličen začetek novega leta za slovensko žensko skakalno reprezentanco. Ema Klinec je bila na obeh tekmah za svetovni pokal v Saporu na drugem mestu, Nika Križnar pa je na prvi tekmi zasedla osmo na drugi pa peto mesto.

Anže Lanišek pa je po Petru Prevcu, ki mu je uspelo dvakrat, Petru Žontu in Primožu Peterki postal četrti slovenski skakalec s stopničkami v skupnem seštevku prestižne novoletne turneje.

Anže Lanišek, foto: splet

TEK NA SMUČEH. V četrti in hkrati najdaljši etapi 17. Tour de Skija je sprinterka Eva Urevc potrdila izjemno pripravljenost, saj je bila na 20-kilometrskem zasledovanju v prosti tehniki sedma, kar je njena nova najboljša uvrstitev v tekih na razdaljo.

HOKEJ. Jeseniški hokejisti so si že pred dvema krogoma zagotovili prvo mesto po rednem delu, a vseeno prav nič ne popuščajo. V olimpijski dvorani v Cortini so se veselili že 24. zmage na 26 tekmah v letošnji sezoni (0 : 2).

ROKOMET. Slovenski rokometiši so se v Katovicah veselili ene izmed največjih zmag v zadnjih letih. V drugem krogu svetovnega prvenstva so nepričakovano visoko, kar z 32:23, premagali gostitelje Poljake. Že po prvem polčasu so vodili s 17 : 11.

Ciudadelski oder

Z gledališko skupino, ki je delovala pod tem imenom, lahko zaključimo pregled »brezdomskih« gledaliških skupin med priseljenci v Argentino. Brezdomskih v tem pogledu, ker so za svoje nastope morale vedno prositi, moledovati za uslugo, da jim je kdo posodil prostore, tako za vaje kot za nastope. V tem pogledu je bila župnija buenosaireskega predmestja Ciudadela velika dobrotnica slovenskih gledališčnikov, saj so v njeni dvorani lahko igrali dobrih deset let. Tudi župniji v San Martinu in San Justu sta bili v tem naklonjeni slovenski skupnosti.

Ciudadela si je torej zaslužila poimenovanje gledališke skupine zaradi možnosti gostovanja, pa tudi, ker je več njenih članov živelo v okolici. Niso se

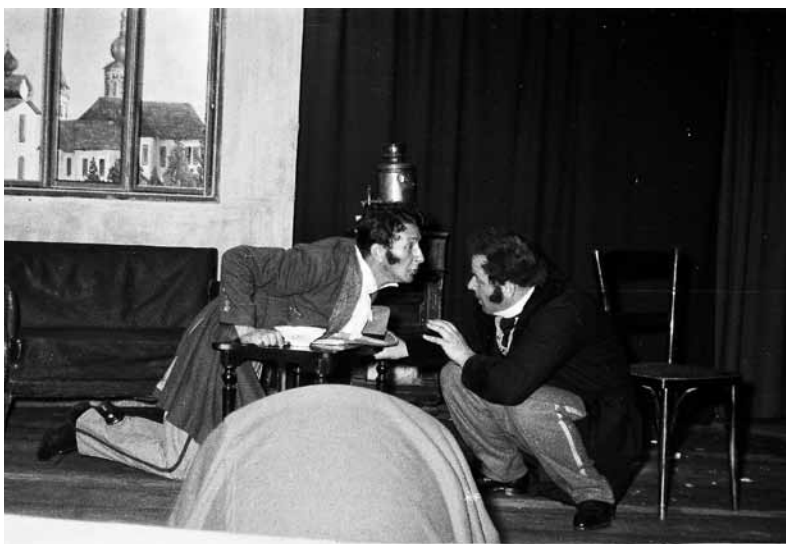
pa nikoli povezali v društvo; ljubezen, slast do igranja jih je družila in to jim je zadoščalo. Najvidnejša oseba, duša te skupine, je bil igralec in režiser Janez Špeh, bivši učenec igralske šole v Ljubljani. Podpisan je kot režiser pod vse nastope skupine. Scenografov je bilo več: France Vresnik, Vinko Petkovšek, Tone Oblak, Anton Paulič, Tone Kržišnik. Med igralci najdemo več znanih obrazov iz že v prejšnjih številkah našega mesečnika opisanih skupin: Ema Kessler Blejč, Izidor Kastrevc, Janez Perharič, Fanika Grum. Skrbeli so tudi za naraščaj, saj so vabili mlajše, ki bi jih navduševalo nastopanje v gledališču.

Repertoar je bil raznolik. Špehu so pripisovali veliko skrb za slovenski jezik. Na odru so se pojavili Cankarjevi Hlapci, Pohujšanje v dolini Šentflor-

janski, Kralj na Betajnovi; Stanka Kocipra Šentjurjevski provizor, Antona Novačana Herman Celjski, pa še dela Leskovca, Žigona, Gogolja, Maughama, Bekeffija.

Prvič so se pojavili leta 1956, zadnjič pa leta 1962 na odru letnega gledališča Slomškovega doma v Ramos Mejji. Začeli so rasti slovenski Domovi po Velikem Buenos Airesu in v vsakem so si prizadevali, da so gojili tudi dramsko kulturo. Tako se je tudi Ciudadelski oder razblinil; člani so se porazporedili po bližnjih Domovih.

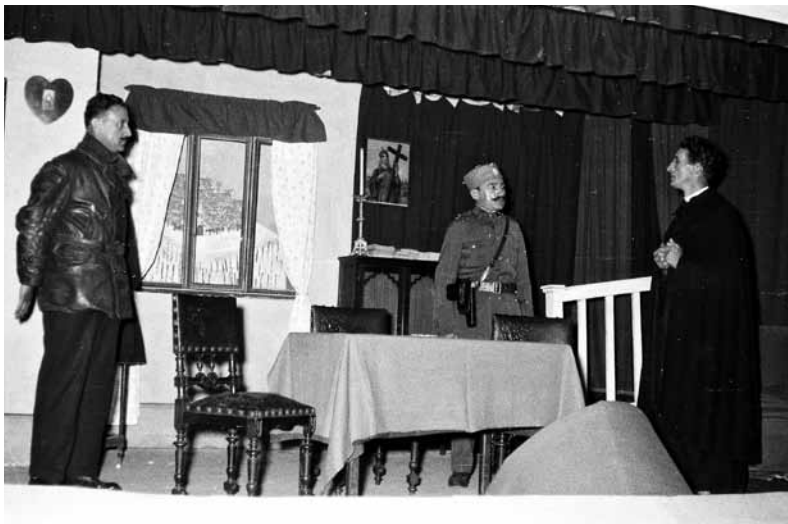
Fotoarhiv Rafaelove družbe razpolaga s posnetki le iz dveh del: Šentjurjevski provizor, igran 23. marca 1958, in Ženitev, 28. septembra 1958, oba krat v dvorani župnije v Ciudadeli.

Več prizorov iz Gogoljeve Ženitve. Ruski dramatik Nikolaj Gogolj v komediji Ženitev opisuje komične trenutke, ko zakonski posrednik v carski Rusiji pomaga ženitnim kandidatom in možnim nevestam. Ko mu naloga uspe, se pa ženin prestraši in zbeži. Vendar ima posrednik več možnih kandidatov in reši zadrego.

Slike iz Kociprovega Šentjurjevskega provizorja. Šentjurjevski provizor se dogaja v okolju Slovenskih goric in revnega življenja viničarjev. Med njimi je provizor, bolehen duhovnik, ki ga krivo obdolžijo razmerja z dekletom, ki je zanosilo. Provizor bi moral v zapor, pa se zadnji trenutek izkaže, da so obtožbe sad nevoščljivosti zaradi neuslišane ljubezni.

Sedijo režiser Janez Špeh, avtor Stanko Kociper, Anica Novak in Ema Kessler Blejč

PASTORALNA KONFERENCA

Janez PUCELJ

Kjer držimo skupaj, tam je življenje

V Ljubljani je v novembru potekala 131. pastoralna konferenca Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev, ki delujejo v Evropi.

Uživali smo gostoljubje jezuitov v Ignacijevem domu duhovnosti.

Prisoten je bil škof Anton Jamnik, novi narodni ravnatelj za pastoralo Slovencev v zamejstvu in po svetu. Nadomestil je soboškega škofa Petra Štumpfa.

Uvodno sveto mašo je vodil škof Anton in nas spodbudil, naj pogumno gremo naproti našim bratom in sestram. Kjer držimo skupaj, tam je življenje.

V nagovoru je na kratko nakazal izzive, ki spremljajo danes nas in vernike. Sinodalna pot – štiritletno dogajanje prenove v Cerkvi. Izmenjali smo nekaj misli o odmevih v naših skupnostih in dodali svoja opažanja. V Cerkvi bo treba preverjati razmerje med strukturami in evangeljskim poslanstvom.

Življenje Cerkve je stvar skupnosti, aktivnih sodelujočih laikov. In je tudi stvar molitve drug za drugega. Škof je spregovoril o specifični slovenskih razmer in nam nekoliko odprl pogled v perspektivo teologije in teologov v slovenski družbi. Ni pa mogoče spregledati tudi današnje krize duhovnih poklicev.

Po programu bi morali izvoliti nov odbor Zveze. Do tega ni prišlo, ker je potreben nov dogovor o

posodobljenem načinu skupnega dela in vodenja, ker je duhovnikov manj. Vse ocene za prihodnost nakazujejo, da se bo število pastoralnih delavcev v izseljenstvu zmanjševalo.

Pojavlja se še vrsta drugih vprašanj: Kako naprej z revijo Naša luč, Zvezo Rafael? Pred nami je obdobje z veliko težo in odgovornostjo, saj je treba stvari urediti danes za naprej.

Zelo resno smo se soočili tudi z vprašanjem, kako razporejati naše moči, da bi čim bolj opravljali svoje poslanstvo. Obenem moramo upoštevati red in določila Cerkev, kjer delamo. Krajevni škof lahko to delo odobri ali zavrne.

Drugi dan je vodil mašo nadškof Stanislav Zore. Po zajtrku je ostal med nami v krajšem pogovoru o razmerah v ljubljanski nadškofiji.

Sledila so poročila z župnij. Voditelji so predstavili delo in življenje v času korone in sedanje vračanje k rednim mašam in utečenim dogodkom. Pozna pa se povsod osip zaradi pandemije. Nekatere skupnosti so se zaradi tega povsem sesule. Sedaj se ljudje spet vključujejo. Pojavljajo pa se tudi novi obrazi.

Doživeli smo nekaj dobrih znamenj na romanjih v Vadstenu na Švedskem, v Einsiedelnu v Švici in Kevelaerju v nemškem Porurju. Obnovile so se prireditve za cerkvene in državne praznike.

V Bruslju je obnova stavb v polnem teku. Blagoslov nove kapele in izročitev stavbe v služnost bo 25. junija 2023. Letos so imeli birmo in 12 birman-

cev. Tradicionalni družinski seminar. V Luxembourgu je maša enkrat mesečno, tam zavzeto deluje skupina mladih.

2. oktobra je bila zadnja maša v Slovenskem domu v Parizu, ki ga nannterska škofija prodaja. Skupnost je burno reagirala na nastali položaj. Pastoralna se bo nadaljevala na drugi lokaciji.

Tretji dan je vodil mašo novomeški škof in predsednik Slovenske škofovske konference dr. Andrej Saje. Dopoldne je ostal med nami. Opozoril je, da ljudje ne živimo ozaveščeno, vse beži hitro mimo naših ušes in oči. Razvil se je dolg pogovor, v katerem smo izmenjali informacije, ki so povezane z našo pastoralo.

Nekaj besed smo posvetili tudi odnosu med društvi in misijami. Iz že skoraj pozabljenih časov je vendar ponekod ostala velika oddaljenost, drugod se je razvila vzajemnost.

Edino redno dogajanje iz tedna v teden pa so vsekakor danes po Evropi ravno slovenske maše.

Poleg korone so več sobratov oplazile razne bolezni, nekateri so bili resno ogroženi, a se je vsem povrnilo ljubo zdravje in lahko delujejo naprej. Težke bolezni pa vendar pustijo za seboj kakšno znamenje, da ne teče vse tako kot prej.

Ob koncu sestanka smo dobili še informacijo o izidu knjige o bruseljskih duhovnikih Ilcu in Kozični, ki jo je izdala Rafaelova družba v sodelovanju naše Zveze in ribniške župnije.

BRUSELJ

Božično praznovanje

Zadnje božično praznovanje smo v majhnem krogu praznovali v kapeli Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju. Na sveti večer smo se zbrali ob Eriki in njenih sinovih Janom in Dimitrijem, ki so dan poprej izgubili moža in očeta Aleša Doktoriča. Družina Erike in Aleša je v jedrnem središču naše slovenske bruseljske skupnosti. Krhko in nemočno bitje Jezusa v jaslcah nas je spominjalo na negibno in onemoglo, od bolezni izčrpano telo našega prijatelja Aleša, ki smo ga v zadnjem mesecu doživljali v bolnici. Ob rojstvu in ob smrti smo nemočni, izročeni drugim. Tudi na božični dan smo se pri slovesni maši ob 10. uri spomnili njega in njegove družine. Od krste smo se poslovili v torek, 27. decembra. Več o njem in njegovi življenjski poti v spodnjem prispevku.

Poslovil se je Aleš Doktorič

Naša mala povezana bruseljska skupnost žaluje, saj se je 23. decembra od nas po težki bolezni poslovil dragi prijatelj Aleš Doktorič.

Aleš se je rodil v Gorici januarja 1960 in v zamejski Sloveniji je tudi doštudiral. Bil je zelo spoštovan in priljubljen profesor slovenščine, latinščine in umetnostne zgodovine med svojimi dijaki v slovenskih šolah v Gorici in Trstu, prodoren publicist, aktiven kulturni producent in

Pokropitev jasic in hiše Slovenskega pastoralnega središča v Bruslju na sveti večer pred božičem

nadvse cenjen predsednik Kinoateljstva – večnamenske organizacije za medkulturne in čezmejne projekte na področju filma in avdiovizualnih medijev. Ogromno je prispeval k razvoju slovenske kulture na obeh straneh slovenske in italijanske meje, predvsem na področju filmske umetnosti. Bil je razgledan intelektuallec, kritičen mojster besede, ki je pisal za več slovenskih medijev. A za nas je bil predvsem Erikin ljubečiči mož, skrbni oče dveh najstnikov, dragoceni sogovornik in iskren prijatelj, s katerim je bilo ob vsaki priložnosti prijetno in zanimivo in na kogar si se vedno lahko obrnil.

Aleševo življenje je bilo razpeto med njegovo bogato poklicno in kulturno dejavnostjo v italijanskem zamejstvu, ki se je intenzivno odvijala med tednom, ter konci tedna v Bruslju, kjer živi njegova družina in kjer se je posvečal sinovoma ter bil neprecenljiva opora svoji življenjski

Csaba, Erika, Aleš, in Mirjam v Posočju avgusta 2022

Pred katedralo v Tongresu za veliko noč 2021

Zbrani na sveti večer v kapeli SPC v Bruslju

Hišni ansambel SPC je z glasbo polepšal sveti večer in božični praznik.

sopotnici. Vzgoja otrok mu je bila pomembna prioriteta in tako se je z družino redno udeleževal tudi vseh vzgojno-družinskih seminarjev, ki jih je za našo BeNeLux-Pariz skupnost organiziral naš skrbni dušni pastir dr. Zvone Štrubelj.

Na letalo je hodil kot na avtobus, kot je dejal sam. Vse dokler mu ni štren premešala bolezen. Bil ji je več kot dostojen nasprotnik. Namesto pričakovanih nekaj mesecev se je z njo pogumno boril tri leta in nam bil pri tem neverjeten zgled. Kljub nejevernosti zdravnikov jo je nameraval v celoti premagati, kar se je poleti 2022 zdelo že na dosegu roke. A človek obrača, Bog obrne. Pred nekaj meseci se je bolezen vrnila in mu zadala poslednji udarec.

Odšel je, kot je živel, brez strahu, brez kompromisov, brez obžalovanj, v sprejemanju svoje usode, obdan z ljubeznijo svojih najdražjih in predvsem s predanostjo soproge Erike, ki mu je ves čas stala ob strani in ga podpirala skozi vse težke trenutke.

Na božični večer smo se ga spomnili v intimni slovesnosti svete maše, ki mu je bila posvečena. Zdelo se mi je, da ga vidim pred jaslami, kako se nam smehlja v svoji značilni pozi. Pokopan je bil v rojstni Gorici 5. januarja letos, kjer so se ga na žalni seji spomnili številni sodelavci iz Slovenije in Italije. V njegov spomin so ustanovili sklad za mlade ustvarjalce in raziskovalce na področju avdiovizualne kulture.

Zbogom, dragi prijatelj, neskončno te bomo pogrešali, a kot sem ti rekla v bolnici ob najinim poslednjem snidenju: »Hvala ti za vse in se vidimo na drugi strani.« V njem, ki je brezmejna Ljubez, iz katere smo vsi izšli in kamor se bomo zanesljivo povrnili.

Prijateljski družini Doktorič in Gergely (Aleš je z Eriko na desni) na bruseljskem vrtu maja 2020

Mirjam Borštnik Gergely

FREYMING-MERLEBACH

Ko v mirnih večernih urah in tišini mlina sedem za pisalno mizo, imam v nosnicah še vonj po božičnem kadilu, v ušesih in srcu odmevajo melodije, glasovi domačih, slovenskih, francoskih, nemških pesmi. Preko 600 se nas je letos zbralo pri francosko-slovenski polnočnici oziroma večerni maši na 24. december. Tretje leto zaporedoma v isti cerkvi svetega Mavricija v Freymingu, v katero sem rad zahajal tudi takrat, ko sem bil še gojenec srednje šole Alaina Fournierja in sem peš hodil v Merlebach iz Cite de la Chapelle, kjer so prav na koncu rimske ulice stanovali moji starši. Po 6 km v eno smer sem imel do Merlebacha. Med potjo sem velikokrat odprl vrata te cerkve, ki se mi je zdela tako lepa po svoji notranjosti. Pomolil sem in nadaljeval pot. Kot otrok si nisem mislil, da bom kdaj ravno v tej cerkvi prejel mašniško posvečenje in pozneje tudi tolikokrat maševal v tem svetišču. Da je cerkev še danes tako lepa, gre gotovo največja zasluga gospodu župniku Fernandu Willingerju, ki je tako očetovsko skrbel za svoje vernike kakor tudi za zgradbo samo in jo dal prav umetniško prepleskati ... Uresničil sem mu tudi željo, da obišče pred smrtjo Slovenijo. Bil je že slabega zdravja, ko je odkrival lepoto domovine naših rojakov, ki jih je v velikem številu prebivalo in še prebiva tudi na ozemlju njegove župnije ... Koliko dobrega lahko stori duhovnik na župniji, na kateri so zlobnejši jeziki znali povedati, da je moral škofa podkupiti, da je toliko časa ostal, in da je kar dvakrat prepleskal eno in isto cerkev ...

Ob 17.30 smo se začeli zbirati v tej ogromni cerkvi, ki šteje kar 976 sedežnih prostorov. Bolj ko smo se približevali 18. uri, več jih je bilo. Zakristan je velikokrat »pokukal« iz zakristije in prihajal z bolj nasmejanim obrazom ... Veliko jih je ... več kot prejšnje leto, veliko mlajših družin ... Medsebojne

Pred leti smo v naši kapeli postavili namesto jaslic mozaik svete družine.

pozdrave so spremljale pesmi, ki so jih prepevali pol ure pred mašo na koru, izmenično pa na instrumente igral trio pred jaslicami z izključno slovenskimi melodijami. Med mašo sta izmenično pela francoski zbor svete Cecilije iz Freyminga pod vodstvom Laurenta Mercierja in naš slovenski pevski zbor mgr. Stanko Grims in Jadran pod vodstvom Jackija Zappa. Oba zbora sta pela pesmi, ki so jih ljudje lahko tudi brez listov v roki spremljali in prepevali. V tej noči ni prostora za koncert, ampak za odprto dušo, ki opeva Novorojenega in se mu za Božji dar učlovečenja tudi zahvaljuje. Ob meni so sveto obhajilo delili še štirje laiki. Bog se je učlovečil, prišel med nas, v nas zato, da postanemo žive jaslice, nosilci luči in njegove dobrote.

Na letošnji božič sem se tudi osebno pripravil za meditacijami, duhovnimi nagovori, molitvijo in tudi s sprejemom povabila, ki mi ga je naslovil gospod Bianchini, naj pridem na privatni predbožični koncert v vilo de la Clairiere v Creutzwald. Število je omejeno. 40 oseb. Skupina Fuoco di gioia je že urila na glasbila, obe operni pevki pa sta se osredotočili izključno na sakralne melodije ... Čudoviti trenutki priprave na božič. Kot duhovnik sem le dobro petino oseb poznal, priložnost, da se po koncertu ob bogato obloženi mizi spoznam z novimi obrazi. Med nji-

Pavla je prinesla molitveni kamen iz Sinaja.

mi je še na poseben način izstopala mlada družina z devetletno deklico. Oče je poveljnik žandarmerije in ima kar 50 podrejenih žandarjev. »Do avgusta bom še na tem delovnem mestu, potem pa bom nadaljeval drugje, pri nas je selitev na vsake tri leta na dnevnem redu, pod našo streho ni prostora za nepomembne spominčke, na katerih bi se prah nabiral ...« Nisva se ustavila le ob problemih odprtih meja, romunskih kombijih, ki masovno odlagajo rabljeno pnevmatiko po obmejnih francoskih gozdovih in jih pripeljejo iz sosednje Nemčije, za odstranjevanje tovrstnih odpadkov pa plačajo visoke račune francoske občine. Nisva se ustavila le pri organiziranih tatvinah nad najsodobnejšimi tehničnimi pripomočki, ki jih preko satelitskih povezav uporabljajo francoski kmetje pri obdelovanju na stotine hektarjev velikih poljedelskih parcel, ne pri vojaški disciplini, pod katero opravljajo svoj poklic. Ustavil se je pri svojem osebnem in družinskem življenju. »Veste, pri nas ima televizija zelo skopo odmerjen čas v našem družinskem življenju. Ko sem na delovnem mestu, vsi dobro vedo: ko so moja vrata odprta, lahko vstopijo in rešujemo vse mogoče zadeve, se po-

govarjamo ... če pa vidijo, da so vrata mojega delovnega prostora zaprta, pa vedo, da se ne izplača nanje potrkati. Takrat potrebujem vsaj četrte ure zase, da meditiram, da molim, da si nabere nove energije in moči, da se zasidram ... Potem pa zopet odprem vrata in nadaljujem s svojim delom.« Kar nevsakdanji primer, ko vam 36-letni mož pove, da pri opravljanju svojega poslanstva računa na Boga. Ni torej po naključju bil pod streho društva »Kristjani za Evropo« ... Ob slovesu mi je dejal, da se bova še videla ... Morda ali nikoli več. Kristjani smo iskalci Boga, v Njem moramo biti zasidrani, si nabirati moči in svetlobe, modrosti, kajti drugače nas današnji svet hitro vsrka, odnese, povozi.

Namen naših mesečnih celodnevni srečanj je ravno v tem, da poglobimo našo duhovno plitvino in se človeško med seboj tesneje povežemo. 11. decembra smo se ponovno ob tretji prižgani adventni sveči zbrali na naši misiji v Merlebachu in med kosilom, ki ga je tokrat pripravila ekipa gospe Kristiane Kukovič, sprejeli tudi svetega Miklavža, ki je prišel za mlajše in starejše. V tem mesecu sva z gospo predsednico Jožico Curk obiskala dve devetdesetletni-

Slovenski in francoski pevski zbor sta v Freymingu izmenično prepevala.

Vsak teden Mark Benetti skrbi za našo kapelo in še posebno za praznike.

ci, Marijo Mauc v Stiring-Wendlu in Ivanko Colijo v Metzingu. O teh obiskih bo pozneje obširneje poročala Jožica Curk. Za božične praznike tudi letos nismo pozabili na naše bolne, starejše in pridne sodelavce misije

ter jim pripravili pod streho mlina 17 potic, ki smo jih razdelili v smislu slovenske tradicije – okusa domačih dobrot, ki spadajo poleg duhovne dimenzije k ohranjanju stika z domovino. Kako prijetno je začutiti vonj

sveže pečenih potic, potem ko se odpro vrata krušne peči. Veliko je bilo potrebnih orehov, Nadine jih je nekaj dni trla na svojem domu in jih tako z veseljem vsakokrat prinesla, da so bile potice lahko bogate.

Ohranimo tudi v novem letu ravnotežje med dušo in telesom, naj nas Gospod spremlja na vsakem koraku z blagoslovom, ki ga bomo vsi še kako potrebovali.

Hvaležni župnik Jože Kamin

NEMČIJA

AUGSBURG

Ravensburg – Miklavževanje

Verniki slovenske župnije in člani društva S.K.Š.D. Planinka Ravensburg smo se zares že celo leto veselili praznovanja sv. Miklavža.

Na žalost nam v preteklih letih pandemije ni bilo mogoče pripraviti slavnostnega prihoda sv. Miklavža. Hvala Bogu, letos se nam je pa res posrečilo. V soboto, 3. decembra, smo imeli našo redno mesečno sv. mašo in po maši seveda miklavževanje.

Z velikim veseljem je Miklavž prišel med nas, kot se je sam izrazil in s svojim prihodom razveselil naše najmlajše pa tudi nas odrasle.

Otroci so nestrpnost čakali na trenutek, ko bo potrkal na vrata dvorane. Oblečen v praznično belo oblečilo z mitro na glavi in škofovsko palico ter knjigo v roki je slovesno vstopil skozi vrata in prišel med nas. Imel je lep nagovor, nato pa obdaroval naše otroke.

Miklavž nas s svojim zgledom uči, da moramo tudi mi imeti odprte oči za potrebe bližnjega. Da radi pomagamo tistim, ki pomoč potrebujejo. Vzgoja v to smer se začne že v družini. On nas vse želi pripeljati k Jezusu.

Po obdarovanju se je naš župnik Roman Kutin v imenu vseh nas zbranih Miklavžu lepo zahvalil za njegov obisk. Vsi smo mu z veseljem zapeli božično pesem in ga prosili, da se v letu 2023 zopet vrne med nas. Obljubil je, da bo rad prišel.

Ko je Miklavž odšel, so nas pridne roke naših žena postregle z dobrotami

mi iz kuhinje, dobro kapljico pa tudi s pecivom in kavico. Ob spremljavi harmonike, kitare in prepevanju navdušenih pevk smo vsi v dvorani rajali še pozno v noč.

Minka Kestel

Ulm – Veseli čas, ko Miklavž obišče nas

Na tretjo adventno nedeljo je v Ulmu potekala slovenska maša. Iz številnih grl so adventne pesmi še posebej lepo zvenele, zlasti ker je g. Kutin petje spremljal z igranjem na kitaro.

Po maši je zbrane obiskal sv. Miklavž. Vse je lepo pozdravil in jim zaželel obilo Božjega blagoslova. Otroke je razveselil z darili in jih malo povprašal, kako je v šoli in doma. Miklavžev obisk je ena od deklic popestrila z igranjem na klaviature.

Miklavž se je spomnil tudi odraslih. Za vsakega je imel skromno darilce. Po njegovem odhodu smo se zbrali v župnijskih prostorih. Skupaj smo praznovali tri rojstne dneve, ki so jih ljudje iz skupnosti imeli pred kratkim.

Marko Cerar

Sv. maša tretje adventne nedelje in obisk Miklavža v Augsburgu

Božja beseda tretje adventne nedelje spodbuja vernike k veselju in upanju na boljše čase. Pod vodstvom sedanje predsednice društva Drava v Augsburgu, Brigite Savski in voditeljice folklorne skupine Cvetke Javernik, je skupinica, v kateri je sodelovalo nekaj otrok in starejših, popestrila bogoslužje tretje adventne nedelje z dobro pripravljenim programom. Na zbrane pri maši je naredila lep vtis zgodbica o štirih

Najmlajše je Miklavž tudi pokrival in pobožal.

Nekateri so se v Ulmu z Miklavžem fotografirali.

svečah. Ta je odlično nadomestila klasično župnikovo pridigo in po obhajilu še venček duhovnih misli. Z zaključkom mašne daritve pa še ni bilo vsega konec. Ko je župnik zaključil mašo in odšel v zakristijo, je nenadoma stopil pred navzoče sivobrati sv. Miklavž z mitro na glavi in škofovsko palico v roki. Prinesel

je pozdrave od zgoraj, obdaroval najprej najmlajše, nato pa še čisto vsakemu nekaj malega stisnil v roke. Za vsakega je imel dar, pa čeprav za odrasle le simboličen. Lepo pripravljena maša in obisk Miklavža je bil dogodek, ki je vsem ostal v lepem spominu.

R. K.

Miklavž v Ravensburgu deli darove.

Prijetno druženje, petje in glasba po Miklavževem odhodu

Nastopajoči med mašo z zgodbo o štirih svečah

Miklavž v Augsburgu po obdarovanju

MANNHEIM

Mannheim pravzaprav ni samo obmejno industrijsko mesto med zveznima deželama Hessen in Baden-Württemberg, ampak tudi med nadškofijo Freiburg in škofijo Mainz, onstran reke Rajne pa meji seveda na deželo Rheinland-Pfalz oziroma škofijo Speyer. Že nekaj let je v tem kraju samo enkrat mesečno slovenska

maša, upokojeni duhovnik pa prihaja iz Stuttgarta, saj tamkajšnja slovenska katoliška skupnost nima več svojega stalnega rednega duhovnika. V decembru pa se je ta majhna skupnost pri maši srečala dvakrat: na tretjo nedeljo v mesecu v rahlo večjem številu, še drugič pa na drugi božični praznik (kot rečejo v Nemčiji), na svetega Štefana dan. Tokrat smo za srečanje po maši v cerkvi **sv. Mihaela** dobili v upo-

rabo tudi manjši prostor v dvorani pod cerkvijo, kjer smo si pripravili, lahko rečemo, kar bogato praznično kosilo. Seveda je kosilo nastalo po medsebojnem dogovoru, kdo, kaj in kako. Vsak je prispeval in prinesel to ali ono za naše skupno kosilo. In kakor je odmevalo že med kosilom in po njem, je bilo ne samo zelo dobro, ampak tudi bogato. Vsem za prisotnost in pripravljanje tega skupnega nekajurnega kramljanja ob okusni hrani in pijači velik boglonaj.

V Nauheimu (kraj leži južno od osi Frankfurt–Mainz) je 23. novembra v 94. letu starosti umrla **Albina Sever**, pokopali pa so jo 13. decembra. Doma je bila iz vasi Sad v župniji Šentvid pri Stični. V Nemčijo je prišla leto dni za možem Antonom leta 1960. Njen mož Anton pa je umrl že leta 2016. Mnogi se ju bodo spomnili, saj sta skoraj vsako leto prihajala k slovenski maši za domovino v Maria Einsiedel pri Gernsheimu. Naj počiva v miru!

rem

Ob jaslicah v cerkvi v. Mihaela

Skupno kosilo po maši na drugi božični praznik

SEVERNO PORENJE - VESTFALIJA

Slovenska skupnost v Moersu še živi

V soboto, 10. decembra lani, so člani pevskega zbora Slovenski cvet zopet organizirali praznovanje ob godu sv. Miklavža. Po dveh letih prepovedi teh srečanj zaradi korone smo spet uživali skupnost, ki smo jo tako zelo pogrešali. Hvala Bogu, da nam zvesto stojijo ob strani najprej člani zbora, naši prijatelji iz neposredne okolice, Slovenci iz širšega področja dežele Severno Porenje - Vestfalija in še posebej dragoceno za nas, da nam župnija sv. Jožefa v Moersu nudi cerkev in dvorano Don Bosko za takšna srečanja. Ob 15. uri smo se v lepem številu zbrali v cerkvi in sodelovali pri slovesno opravljeni sveti maši. Zelo smo bili veseli in hvaležni duhovniku Gregorju Šemrlu iz Eisdna v Belgiji, da je

Že v cerkvi sv. Jožefa se je zbralo veliko ljudi.

prišel med nas, in smo z njim veseli praznovali tretji advent. Radi smo prisluhnili Božji besedi in njegovi zanimivi pridigi. Hvaležni smo tudi msgr. Janezu Puclju za njegovo pomoč pri organizaciji.

Po končanem bogoslužju smo odšli v župnijsko dvorano Don Bosko, kjer nas je pričakal sv. Miklavž z angelom. Mize so bile zelo lepo okrašene, na njih pa polni krožniki z slastnimi domačimi piškoti. V polni

Župnik iz Eisdna Gregor Šemrl

dvorani so se otroci veselili Miklavža in mu pozorno sledili. Miklavž jih je lepo nagovoril in spodbudil pa tudi odraslim namenil nekaj lepih misli. Obljubil je, da drugo leto zopet pride med nas. Nato so pridne žene in dekleta kar hitro pripravile bogat samopostrežni bife. Ob tej priložnosti naj se zahvalim vsem gospodinjam,

*Sv. Miklavž je pričakal otroke in odrasle v dvorani.**Miklavž je nagovoril vsakega otroka.**Poslušal je odgovore slovensko ali nemško.**Hvaležnost so mu izrekli organizatorji srečanja z njim ...**... in dodali pevski prispevek k praznovanju.**Miklavžev večer je prevzel domači ansambel.*

ki so pripravile vse te dobrrote in jih podarile zbranim na praznovanju. Hvaležni smo tudi našemu hišnemu ansamblu, ki nas je ves večer z velikim veseljem zabaval. Kar težko smo končali, še težje pa se razšli, saj je bilo vzdušje res prijetno in bi najraje kar ostali še in še skupaj. Videlo se je, da rojaki tod naokrog res hrepenimo po takem srečanju.

Rada bi napovedala, da bo praznovanje za dan kulture, Prešernov dan, 11. februarja 2023. Začeli bomo s sv. mašo ob 15. uri v cerkvi sv. Jožefa v Moersu. Sledilo bo družabno srečanje s kulturnim programom v Don Boskovi dvorani. Lepo povabljeni.

Prosimo za Božjo pomoč, da bi se na ta način vsaj trikrat na leto srečali z našimi rojaki iz širše okolice v Moersu. Na podlagi našega prizadevanja iz preteklih desetletij, ko smo imeli še slo-

vensko župnijo in svojega župnika s sedežem v Oberhausnu in Essnu, smo uspeli ohraniti dober odnos tudi s krajevno župnijo sv. Jožefa, ki nam dobrohotno nudi cerkev in dvorano danes. Vsem bralcem Naše luči želim veliko sreče, zdravja in Božjega blagoslova v letu 2023, obenem pa vas lepo pozdravljam.

Nada Zupan

Drugo slovensko srečanje je bilo na štefanovo, na drugi božični dan v Hildnu. Tudi tu je maševal g. Gregor Šemrl iz Eisdna. Zvesti sodelavec in pobudnik g. Alojz Bizjak iz Hildna je ves čas pandemije in posebej še v zadnjem času prenašal na odgovornega za slovensko pastoralno oskrbo prošnje, zahteve in vprašanja ljudi, kje in kdaj bo spet kakšna slovenska maša. Na romanju v Kevelaerju je

prišlo do dogovora o nameri, da bo v adventnem ali božičnem času spet možno povabiti vernike tudi v Hildnen k slovenski maši. In se je zgodilo. Hvala Bogu, hvala vsem sodelujočim, hvala g. Gregorju.

Ob koncu svete maše, ko je zadonela Sveta noč, se je marsikateremu rojaku utrnila solza sreče, da smo lahko v božjem hramu skupaj počastili rojstvo Deteta z molitvijo in božičnimi pesmimi v maternem jeziku. Tudi člani zbora Slovenski cvet so sodelovali pri petju v cerkvi, nato pa tudi v družabnih prostorih, kjer smo se družili ob obilnem agape. Slovenski »vinar« Robert iz Solingena pa nas je pogostil z odličnim novim vinom iz njegovega vinograda.

Za dostop v cerkev St. Marien in v družabne prostore je poskrbel gospod Alojz Bizjak, za ves njegov trud

se mu iskreno zahvaljujemo. Darežljivim gospodinjam pa prav tako Bog lonaj za vse dobrrote. Pri maši smo se zahvalili tudi vsem Slovincem, ki so 26. decembra pred dvaintridesetimi leti na plebiscitu izglasovali samostojno Slovenijo. Bog, ohrani in čuvaj nam našo ljubljeno domovino!

Pri obeh mašah v Moersu in Hildnu je na orglah spremljala petje ga. Danica Ban-Schroers, dolgoletna sodelavka vseh velikih romanj in shodov Slovencev v Porurju kmalu od prvih začetkov delovanja sloven-

Sveta maša na dan sv. Štefana v Hildnu

ske župnije na tem področju. Žal smo že nekaj let brez te strukture. In da zadrega ne bi bila premajhna, je prišla na obisk še korona, ki je slovensko življenje v NRW zelo močno prizadela. Pokazalo pa se je

tudi, kdo ima moč preživetja, ko je hudo. V viharju se pokaže, kakšne korenine imajo drevesa in kako odporna so. Kar pade, se ne postavi več. Zrasti mora novo, vendar je to zelo težaven postopek. Na začetku

se morajo zbuditi ljudje z močnim prepričanjem, da je skupnost veliko več kot nepovezani posamezniki, in imeti dovolj notranje moči in volje za napore, ki jih tak projekt zahteva. Zato je toliko bolj cenjena in lažje

ohranja življenje iz preteklega v sedanje vsaka slovenska skupina, ki še živi in deluje in se ne ustraši vsakdanjih izzivov.

dopisniki Dušan Čegovnik, Danica Dyllong in jp

Prijetno druženje ob petju in dobrotah po sveti maši v Hildnu. Foto: Jože Pahič, Rudi Zdovc, žpk. Gregor Šemrl, Danica Dyllong

STUTTART

Pogled v preteklost in prihodnost v župniji Stuttgart

Dragi prijatelji, pozdravljeni. Za nami je adventni in božični čas, v katerem smo vsi našli svoj prostor pod soncem, kajti to je čas za nas vse. V Stuttgartu smo imeli lepo prireditev ob svetem Miklavžu, ko smo se v cerkvi zbrali v zelo lepem številu. Sveti Miklavž in parkelj sta nas vse zelo presenetila s svojo dobroto in hudomušnostjo. Po sveti maši smo se zbrali v slovenskem župnišču in vsi skupaj nazdravili lepemu dogodku. V tem času smo imeli lepe svete maše v slovenskem župnišču, kjer smo se zbirali skozi ves božični čas in v molitvi in prepevanju lepih slovenskih božičnih pesmi, smo podoživljali skrivnosti, ki jih nudi božični čas in druženje vernikov ob praznikih svetega Štefana, svetega Janeza evangelista in ob prazniku nedolžnih otrok. To je naša slovenska tradicija, naš temelj, naše zavedanje, da smo kristjani in to je naše upanje, da se držimo starodavnega izročila naših prednikov in da to ohranjamo in negujemo s svojimi močmi vere, upanja in ljubezni za naše naslednje rodove.

Bog je LJUBEZEN, ki nikoli ne mine in te skrivnosti ne smemo nikoli pozabiti. To misel si moramo vrezati v podboje svojih vrat na obeh straneh, ko odhajamo in ko prihajamo in to naj bo naše vodilo za novo leto Gospodovo 2023. BOG JE LJUBEZEN.

Žal smo se v tem času poslovili od gospe Inke Golčar, zveste Slovenke in verne kristjanke, ki je pustila neizbrisani pečat v naši slovenski skupnosti. Vsi, ki smo jo poznali, vemo, da je veliko dobrega naredila na vseh področjih svojega življenja. Prisotna je bila na vseh ravneh slovenskega dogaja-

V pričakovanju svetega Miklavža v Stuttgartu

Miklavž in parkelj v pripravi

nja v Nemčiji, od župnije do kulturnih društev in še širše. Bila je čudovita mama svoji družini in krasna gospa za vse prireditve slovenskega dogajanja v naši okolici. Njena beseda je bila vedno DA, to ni bilo vprašanje. Ko se je bilo potrebno potruditi za slovensko župnijo v Stuttgartu ali za naše podružnice, je bila gospa Inka s srcem in dušo vedno prisotna. Na njeno besedo in zagotovilo sem se vedno lahko zanesel, ker sem vedel,

vse tri hčerke in ponosna žena na svojega moža. Ljubila je lepoto rož, lepoto narave, lepoto slovenskega bogoslužja pri svetih mašah, lepoto slovenske besede, lepoto hvaležnosti naših ljudi, lepoto svoje družine, ki je za njo bila vse. Draga Inka, že zdaj vas pogrešam, že zdaj mi manjkate, že zdaj ni nič več, kot je bilo. Veliko praznino ste pustili za nas vse, ampak vaša ljubezen vse to pokrije. Gospa Inka, BOG PLATI ZA VSE.

Bodimo Bogu hvaležni za vse. Hvala za vse sodelovanje v življenju župnije v preteklem letu. Hvala za prošnje in zahvale Bogu v molitvi, za darovanje trpljenja tistih, ki ste se z njim srečali. Hvala za sodelovanje pri bogoslužju: bralcem, pevcem, ministrantom. Hvala za vse duhovne in materialne prispevke pri graditvi našega krščanskega občestva. Hvala za vsako pozornost in darove za vzdrževanje duhovnikov. Hvala za darove za svete maše

Pokojna Inka Golčar

da velja. Za njena karitativna dela za ljudi in slovensko župnijo ve le dobri Bog, ker je Inka vedno hotela biti skromna in v ozadju in nikoli ni vstopala v ospredje. Bila je skromna oseba na zunaj, v notranjosti pa velika darovalka ljubezni in trpljenja, kot žena, ki je dala dva novčiča v zakladnico. Bila je ponosna mama na

Družina Golčar pri sveti maši v slovenskem župnišču

za naše rajne. Hvala predvsem Bogu za vse, kar dobrega prejemamo.

Takole o zahvali pravi neka gospa: Zahvaljevanje Gospodu mi pomaga, da bolj pozitivno gledam na svoje življenje. Da nisem zazrta le v svoje potrebe in ne razmišljam le o tem, kaj mi manjka, pač pa skozi očala hvaležnosti vidim, kaj imam, in to me razveseli. Hvaležnost mi pomaga tudi, da opazim uslišane molitve. Kadar se Bogu v molitvi zahvaljujem in ne vedno le prosim in potem pustim, da gre stvar mimo mene, pa naj bo uslišana ali ne, mi Bog pokaže sadove mojih molitev. Zgodi se celo, da sem kdaj Bogu hvaležna, ker je stvar speljal po svoje in ne po moje. S tem, da se Gospodu zahvalim, lažje sprejemam preizkušnje in vidim v njih smisel. Ko se v dnevu, ko mi gre vse narobe in obupujem, k Bogu obrnem z zahvalo za tisto nekaj, za kar se zmorem zahvaliti, se zgodi, da lahko na stvari pogledam z druge perspektive. Bog mi da moč za premagovanje težkih situacij in včasih celo pokaže, zakaj je, kar se mi dogaja, dobro. Zahvaljevanje mi da moči za darovanje in pomoč drugim. Kadar sem sama hvaležna za ljudi, ki so pomagali meni, me to posebej nagovori, da bi tudi sama naredila nekaj za druge. V hvaležnosti opazim darove, ki jih imam, in vidim, da lahko to delim z drugimi. Hvaležnost mi pomaga spoznavati Boga. Ko se k Njemu obračam z zahvalo, mi milostno daje spoznavati, kako dober, ljubeč in skrben je.

Blaženi škof Anton Martin Slomšek je napisal: »O človek, nikoli Boga ne prosiš, preden se za že prejeto ne zahvališ!« Slovenci imamo pomenljiv pregovor: »Hvaležnost dobroto razveseli.« Zahvala je torej najboljša prošnja. Modri Tomáš Špidlík je zapisal: »V Stari zavezi je veliko prošenj, pa tudi veliko zahvalnih pesnitev. Te zahvale imajo poseben značaj. Hebrejski jezik namreč nima posebnega izraza, ki bi ustrezal besedi hvala, kot jo uporabljamo mi. Zato so se darovalcu zahvaljevali tako, da so ga hvalili, blagoslovljali, poveličevali: Blagoslovljen si ti, Gospod ... Bog, bodi hvaljen ... Moja duša poveličuje Gospoda ... Potem pa so dodali: Ker si nas rešil iz rok sovražnikov ... ker si nam dal zemljo ... ker nas kljub našim grehom nisi zavrgel.« Učitelji duhovnega življenja priporočajo, da se v svojih molitvah najprej zahvalimo Bogu za prejete darove, nato pa ga prosimo za tisto, kar želimo.

Danes bi se želel ustaviti pri zahvalni molitvi. Izhajal bom iz prizora, ki ga navaja evangelist Luka. Ko je bil Jezus na poti, mu pride naproti deset gobavcev, ki ga rotijo: »Jezus, Učenik, usmili se nas!« (Lk 17,13). Vemo, da je pri obolelih za gobavostjo s fizi-

nim trpljenjem bila povezana tudi družbena in verska izključenost. Bili so izključeni. Jezus se srečanju z njimi ne izmika. Včasih gre čez meje, ki jih postavljajo zakoni, in se dotakne bolnega, kar je bilo prepovedano, ga objame, ga ozdravi. V tem primeru ni nobenega kontakta. Na daleč jim Jezus pravi, naj se pokažejo duhovnikom, ki so v skladu s postavo bili zadolženi, da potrdijo ozdravitev. Jezus ne pove ničesar drugega. Prisluhnil je njihovi molitvi, slišal je njihov krik po usmiljenju, in jih takoj pošlje k duhovnikom. Teh deset mu zaupa. Ne ostanejo tam vse do trenutka, ko ozdravijo, ampak mu zaupajo in takoj odidejo ter, medtem ko hodijo, ozdravijo – vseh deset. Duhovniki bi torej lahko potrdili njihovo ozdravitev in jih ponovno sprejeli v normalno življenje. A tukaj pride do najpomembnejše točke. Iz tiste skupine se samo eden, preden se pokaže duhovnikom, vrne nazaj, da se zahvali Jezusu in slavi Boga za prejeto milost. Samo eden, ostalih devet nadaljuje pot. In Jezus opazi, da je bil ta mož Samarijan, neke vrste »heretik« za Jude tistega časa. Jezus pojasni: »Ali ni bilo nobenega drugega, da bi se vrnil in počastil Boga, razen tega tujca?« (Lk 17,18). Pripoved je ganljiva. Ta pripoved, če tako rečemo, svet razdeli na dvoje: kdor se ne zahvaljuje in kdor se zahvaljuje; kdor vse vzame, kot da mu to pripada, in kdor vse sprejme kot dar, kot milost. Katekizem pravi: »Vsak dogodek in vsaka potreba lahko postane razlog za zahvaljevanje« (KKC 2638). Zahvalna molitev se vedno začne pri tem: da spoznamo, kako je pred nami bila milost. Mislilo se nas je, preden smo se naučili misliti; ljubljeni smo bili, preden smo se naučili ljubiti; zaželeni smo bili, preden se je v našem srcu pojavila želja. Če na življenje gledamo na ta način, »hvala« postane vodilni motiv naših dni. Velikokrat pozabimo reči »hvala«. Za nas kristjane je zahvaljevanje dalo ime najbolj bistvenemu zakramentu, kar ga je: evharistiji. Grška beseda namreč po-

Družina Matijević, naša dobra družina

meni ravno to: zahvala. Kristjani kot vsi verniki slavijo Boga za dar življenja. Živeti pomeni predvsem prejeti, prejeti življenje. Vsi se rodimo, ker je nekdo za nas želel življenje. In to je samo prvi v dolgi vrsti dolgov, ki ga imamo, ko živimo. Dolg hvaležnosti. V našem življenju nas je več kot ena oseba pogledala s čistimi očmi, zastonj. Pogosto gre za vzgojitelje, katehiste, osebe, ki so opravljale svojo vlogo onkraj zahtevanih dolžnosti. In so v nas prebudile hvaležnost. Tudi prijateljstvo je dar, za katerega smo lahko vedno hvaležni. Ta »hvala«, ki ga moramo stalno izrekati, ta »hvala«, ki je kristjanu skupen z vsemi, se razširi v srečanju z Jezusom.

Evangeliji potrjujejo, da je Jezusov prihod pogosto izzval veselje in slavljenje Boga v tistih, ki so ga srečali. Pripovedi o božiču so polne častilcev z razširjenim srcem ob prihodu Odrešenika. In tudi mi smo bili poklicani, da sodelujemo pri tem neizmerem veselju. K temu nas spodbuja tudi prizor z desetimi ozdravljenimi gobavci. Seveda so bili vsi srečni, ker so ponovno postali zdravi ter so tako lahko zapustili neskončno dolgo in prisilno karanteno, ki jih je izključila iz skupnosti. A med njimi je eden, ki veselju doda veselje: poleg ozdravitve se razveseli, ker je prišel naproti

Jezus. Ni samo osvobojen hudega, ampak ima sedaj tudi gotovost, da je ljubljen. To je jedro: ko se zahvališ, izraziš gotovost, da si ljubljen. In to je velik korak: imeti gotovost, da si ljubljen. Gre za odkritje ljubezni kot sile, ki vodi svet. Dante bi rekel: Ljubezen, ki »premika sonce in ostale zvezde« (Raj XXXIII, 145). Nismo več blodeči popotniki, ki hodijo sem in tja: imamo dom, prebivamo v Kristusu, in iz tega »bivališča« motrimo ves ostali svet, ki se nam pokaže neskončno lepši. Smo otroci ljubezni, smo bratje ljubezni. Smo moški in ženske milosti. Torej, bratje in sestre, poskušajmo vedno biti v veselju srečanja z Jezusom. Gojimo radost. Nasprotno nas hudobec, potem ko nas je prevaral s kakršno koli skušnjavo, vedno pušča žalostne in same. Če smo v Kristusu, nam noben greh in nobena grožnja ne bosta mogla nikoli preprečiti, da bi z veseljem nadaljevali pot, skupaj z mnogimi tovariši na poti. Predvsem pa ne opustimo zahvaljevanja: če smo nositelji hvaležnosti, tudi svet postane boljši, morda samo malo, a to je dovolj za posredovanje kančka upanja. Svet potrebuje upanje. In s hvaležnostjo, s to držo zahvaljevanja, posredujemo nekoliko upanja. Vse je združeno, vse je povezano in vsak lahko opravi svoj del tam, kjer

Na pastoralnem obisku pri gospodu Jožetu

Gospa Vida Venta, ki vedno pomaga slovenski župniji.

V slovenskem župnišču smo zapeli na ves glas.

Z ministrantsko skupino na božičnem sejmu.

se nahaja. Pot sreče je tista, ki jo je sv. Pavel opisal ob koncu svojih pism: »Neprenehoma molite. V vsem se zahvaljujte: kajti to je Božja volja v Kristusu Jezusu glede vas. Duha ne ugašajte« (1 Tes 5,17–19). Ne ugašajte Duha – lep program za življenje! Ne ugašati Duha, ki ga imamo v sebi, nas vodi v hvaležnost. Hvala.

Gospod, ti daješ rast in življenje vsem. Hvala za stvarstvo, sonce, zrak, vodo, hvala za plodove zemlje, za starše, otroke, prijatelje, za duhovnike, hvala za mir. Hvala, Jezus, za odrešenje, vero, upanje, ljubezen in usmiljenje. Hvala za neštete ure češčenja, ko nas je Jezus čakal na oltarju, sprejemal naše težave, stiske, molitve, prošnje in zahvale. Hvala za vsak trenutek srečanja z Njim. Hvala tudi za njegovo in našo mater Marijo, ki nas spremlja, tolaži in vodi. Hvala

za vse zemeljske, zlasti pa duhovne darove, za vse preizkušnje, za vse odpovedi, hvala za trpljenje, pa tudi radost in veselje. Na oltar ti prinašamo dar kruha in vina in z njima sebe same, take, kot smo: polne slabosti, utrujene, žalostne, zaskrbljene, polne nemira in iskanja, pa tudi veselja in brezskrbnosti. Ti nas sprejemaš in vse, kar ti darujemo, spreminjaš v se – v svoje telo in kri. Ponujaš nam sebe kot hrano, ki naj bo moč in luč našega življenja. Položi nam v srce besede zahvale za ta tvoji neizmeri dar.

Bog, večni in vsemogočni Oče! Hvala ti za ta dan, ki gre počasi h koncu. Hvala ti za vse, kar si mi dal in kar sem. Hvala ti za ta dan, za vse, kar se mi je danes dobrega zgodilo, za vse izzive, s katerimi sem se lahko soočil, za vse, kar sem danes s tvojo milostjo

lahko dosegel ... (navedite) Hvala za vse ljudi, ki sem jih danes srečal. Izročam ti ves svoj dan, svojo utrujenost, frustracije, krivice, razočaranja in veselje; izročam ti ves trud, da bi svojim bratom z besedo in pričevanjem poneseš živi Jezusov nauk. Oče, hvala ti za življenje, ki si mi ga dal! Hvala ti za vse: za družino, delo, zdravje, hrano, tvoje varstvo, tudi za stvari, v katerih sem se motil, kajti edino ti poznaš razloge za vsako mojo izkušnjo. Ljubljeni Oče, naj se vedno zgodi tvoja volja. Hvala ti za vse! Amen.

Gospod mojih ur in mojih let! Dal si mi veliko časa. Čas je že za menoj, čas je še pred menoj. Bil je moj in bo moj in podaril si mi ga ti. Zahvaljujem se ti za vsak udarec ure in za vsako jutro, ki ga vidim. Ne prosim te, da mi daš več časa. Prosim te za modrost, da bi vse ure napolnil. Prosim te, da

bi znal nekaj svojega časa ohraniti za to, kar ni ukaz in dolžnost: nekaj za tišino in zbranost, nekaj za igro in razvedrilo, nekaj za ljudi ob robu mojega življenja, ki potrebujejo človeka. Prosim te za prizadevnost, da svojega časa ne izgubljam, ne zapravljam, ne tratim. Vsaka ura je kot košček njive: rad bi jo preoral, rad bi v brazde sejal ljubezen, take misli in besede, ki bodo obrodile sad. Gospod, blagoslovi moje leto!

Dobri Oče, rojstvo tvoje Sina nam je vtilo novih moči za vsakdanje življenje. Z zaupanjem zremo v prihodnost, saj verujemo, da nas spremlja tvoja ljubeča roka. Prosim te, blagoslovi nas in naš dom, da bo naša vera trdna in močna, naša srca pa odprta vsem, ki nas potrebujejo. To te prosimo po Kristusu, našem Gospodu.

Poročilo pripravil: Aleš Kalamar

S R B I J A

ZRENJANIN

Miklavževanje v Zrenjaninu v Vojvodini

Slovensko društvo »Planika« v Zrenjaninu, ki mu ljudje še vedno pravijo Bečkerek, je letos spet razveselilo mlado in staro s praznovanjem Miklavža v živo. Znano je, da je bilo v času korone vse srečevanje samo »na daljavo, od doma« – tako tudi verouk, šolski pouk, pa tudi prireditve, kot je miklavževanje. Za korono smo slišali prvič ravno po Miklavžu 2020, ko se je začela širiti na Kitajskem v Vuhanu, pozneje pa po vsem svetu in vsak dan zahtevala nove žrtve. Pametni in odgovorni so se dali cepiti in se držali previdnostnih predpisov, neodgovorni in komolčarji pa so izkoristili množično nezadovoljstvo s trdimi ukrepi in si pod krinko 'svobode' nabirali politične točke.

Ko se je že dalj časa vedelo, da tam divja ta novi virus, večina vlad sploh ni ukrepala in se je virus hitro širil povsod, tudi po Sloveniji, med-

tem ko so v Srbiji že 15. marca 2020 uvedli izredno stanje, ki je trajalo do 6. maja 2022. Ti strogi ukrepi so pomagali v Srbiji zadevo umiriti in tako je Miklavž brez skrbi prišel obiskat tudi slovensko skupnost Planika.

Pod vodstvom Milene Spremo, ki vodi pouk slovenščine in pod dirigentsko palico Danijele Avram so najprej nastopili otroci, ki so nas razveselili s svojimi nastopi s kitaro, na klavirju in s trobento. Najprej pa so skupaj zapeli božično pesem.

Salezijanec Janez Jelen je zbranim povedal nekaj besed o Miklavžu in nauk: bodimo tudi mi 'miklavži' doma in v svoji okolici, da bomo s telesnimi in duhovnimi deli usmiljenja razveseljevali svoje bližnje, zlasti pa otroke. Povabil je starše in njihove otroke k božičnici na božič popoldne ob treh v župnijski cerkvi Imena Marijinega v Mužljji.

Sledil je Miklavžev prihod, ki ga je spremljala pesem »Pesem vesela naj Gospoda slavi!« ob spremljavi na kitaro.

Sledila je razdelitev Miklavževih daril, ki so jih dobili vsi otroci. Nakup je omogočila mariborska Karitas z voditeljem Mačkom in posredovanjem tajnika društva

za odnose z verskimi skupnostmi Karla Sarvaiča. Za njihovo naklonjenost se jim celotna slovenska sku-

pnost in njeni prijatelji tukaj lepo zahvaljujemo in se še naprej priporočamo. Na koncu smo se vsi skupaj

slikali za spomin in okrepljeni z Miklavževo dobroto.

Janez Jelen, salezijanec

ŠVEDSKA

GÖTEBORG

Pogled v preteklost in v prihodnost

Miklavževanje v Malmöju 2022 se je zgodilo v okviru sodelovanja s slovenskim društvom Orfeum iz Landskronne, s slovenskim društvom Planika iz Malmöja, ob podpori in sodelovanju slovenskega veleposlaništva iz Kopenhagna ter seveda tudi slovenske katoliške misije. Tako je lanskega decembra Miklavž obiskal in obdaril lepo skupino otrok z juga Švedske in tudi Danske. Ne samo da je Miklavž izkazal otrokom dobroto in jih obdaril, tudi otroci so s svojim programom obdarili vse navzoče starše in slovensko oltarno občestvo. Dani Stražarjeva je s pomočjo staršev lepo organizirala in izvedla ta lepi dogodek. Hvala vsem za sodelovanje in pomoč, posebej tudi za srečanje ob kavi in slovenskem pecivu.

Mesec december 2022 je bil zelo natrpan z dogodki, srečanja ob oltarju, kakor tudi z možnostjo za velika spovedovanja, in to 10. in 12. na terenu, 14. in 20. decembra pa v

Göteborgu. To zadnje spovedovanje je bila priložnost tudi za naše rojake v maternem jeziku, da bi naša srca bila jaslice za novorojeno Dete. Na sv. Lucijo je ob pomoči Vinka prejela obhajilo gospa Lenika. Nato pa so bili 19. decembra deležni sv. zakramentov, tudi poslednjega maziljenja tisti, ki so to želeli ali so njihovi svojci dali znamenje za zakramente. V ponedeljek po tretji nedelji, ko je bila pot slovenskega duhovnika najkrajša od ostalih nedelj, se je z Jezusom podal najprej na Kortedalo, ki je del Göteborga, kjer je bil starejši gospod Mirko deležen sv. spovedi in obhajila kot priprave na božične praznike. Potem je pot slovenskega dušnega pastirja peljala v Nossebro k rojaku Eriku, ki je prosil za bolniško maziljenje in ga z veliko hvaležnostjo sprejel. Sama pot je bila precej težka in zahtevna, saj je bila poledica in še sneg je naletavala, a srečno se je zaključila šele po tretjem obisku, pri Dragu na Hisingenu. Kakšne milosti se delijo v sv. zakramentih, še posebej v poslednjem maziljenju. Bogu hvala in vsem, ki ste sami ali pa sorodniki poskrbeli za poslednjo popotnico. Vmes pa je bil

Miklavž je obdaril otroke v Malmöju.

Slovenka Lara švedska Lucija v Göteborgu

Ob dnevu samostojnosti in enotnosti v Köpingu

Po krstu Lene Mijić v Helsingborgu

pred prazniki še obisk pri enem od Hrvatov na Torslandi, tudi ta je odšel na zadnjo pot v moči sv. popotnice. Ja, takšen je bil mesec december, bogat, milostljiv in usmiljen ter poln luči, ki nam je vsem zasijala v sveti noči v betlehemskelem hlevčku.

Na **sveti večer** se je polnočnica zgodila v skromnem številu, ampak toliko bolj prisrčno v kriпти stolne cerkve, kjer smo slovesno prepevali in potem je po sv. maši v župnijski dvorani sledilo srečanje ob kavi in slovenskem pecivu, kakor je to nava-da in skrb rojakov tudi v Stockholmu.

Sam **božični dan** je bil spet zelo natrpan in stresen, vendar se je vse lepo uredilo. Zgodnje vstajanje v Stockholmu je vodilo slovenskega duhovnika najprej v Eskilstuno. Tam so prijazne sestre in župnik Mikael pripravili božični zajtrk, ki mu je sledil prvi del spovedovanja, po njem so-maševanje s hrvaškim duhovnikom Stjepanom iz Stockholma. Po sv. maši ob 10. uri je sledilo spovedovanje vse do 15 minut čez 12. uro, ko je bilo treba spet na pot. Najprej je bilo hitro kosilo pri Ankici in Oskarju, nato pri Kerstin obhajilo v domu za ostarele. Nakar je bilo potrebno hitro na pot v

Köping, kjer je sledila božična maša, ki je bila zaznamovana tudi s praznikom samostojnosti in enotnosti, kar se je nadaljevalo ob skupni mizi in pogostitvi v prostorih SD Simon Gregorčič. Hvala rojakom in predsedniku društva, kakor tudi Slovenski zvezi za pozoren in velikodušen dar. Pri sv. maši za dobrotnike ste vedno zraven, kakor tudi v molitvi rožnega venca na dolgih poteh na terenu petih Slovenij. Obdarjen še s hlebom domačega v peči pečenega kruha, hrena, orehove potice in še z ostalimi dobrotami sem pot nadaljeval v Göteborg. Na delu poti sem zaradi poledice hitrost zmanjšal na 60 km na uro. Hvalabogu pa ni bilo tako na vsej 340 km dolgi poti. Utrujen, a hvaležen za posebno varstvo Matere Božje in angelov varuhov sem se vaš dušni pastir srečno vrnil domov.

Na **štefanovo** je bila ob 16. uri slovesna sv. maša in dan samostojnosti in enotnosti v Göteborgu. Veselo prepevanje božičnih pesmi in lepo bogoslužje na čast prvemu mučencu sv. Štefanu so rojaki nadaljevali v župnijski dvorani v Astridsalen. Seveda pa se je še prej v cerkvi po obhajilni prošnji zgodil blagoslov soli na čast

sv. Štefana ter blagoslov vina na čast sv. Janeza, apostola. V dvorani je Ema lepo pripravila v vrečkah blagoslovljeno sol, ki jo je razdelila gospodinj-am in ostalim v vsako družino. Prav tako je sledil krajši kulturni program, kjer sta Katarina, ki je pripravila pecivo za to praznovanje, in župnik Zvo-ne pomagala brati tekst, ki je rojake spomnil na tisti veliki dogodek pred 32 leti. Pogrešali smo ostale članice MPS. Želimo jim zdravja in da se spet srečamo ob oltarju ter po sv. maši. Kakor Katarini, prav tako hvala njeni družini in ostalim gospem, ki vedno rade pridete in pomagate v kuhinji ter pri postrežbi in pri pospravljanju, da je za našo skupino vedno lepo, kot mora tudi biti. Zadnje dni v starem letu se je pri Zupančičevih zgodila tudi »palačinkijada«. Leto smo nato na silvestrovo zaključili s sv. mašo in popoldanskim ognjemetom ob 17. uri ob Göta Älvu.

Hitro po novem letu pa so se zgodili obiski iz Slovenije, ko sta Dani in Vilma Siter obiskala svoje prijatelje Kneževičeve iz Göteborga ter seveda tudi švedskega vagabunda za Gospoda. Z Laro so se našli na Aveniji in nato je sledilo skupno prijateljsko kosilo v Kanonen, kamor so naslednji dan spet prišli z Lojzetoma iz Köpinga, ki sta prišla obiskat rojakinjo Mar-to v dom za ostarele. Dobili so se na železniški postaji in nato skupaj odpotovali k Marti, kjer jih je pričakal sin Vlado. Najprej so se vsi pozdravili, nato je sledilo sv. obhajilo in po-tem veselo druženje.

Srečno, blagoslovljeno, zdravo in mirno novo leto, z mislijo papeža Frančiška, da se nihče ne more rešiti sam, je tukajšnji škof Anders kardinal Arborelius s slovesno

sv. mašo v St Petri kyrka v Malmöju na novega leta dan ob 15. uri zau-pal vse prisotne in Švedsko ter svet v Božje roke in pod varstvo svete Matere Božje. Po dveh letih premora zaradi koronavirusa se je v tej veličastni cerkvi ponovno zbrala množica vernikov iz južne Švedske, da si v novem letu skupaj izprosijo mir, zdravje in blagoslov.

Božična skrivnost je čudež Življenja in razodetje neskončne Božje ljubezni. V čem je skrivnost in veličina oznanila iz jaslac pred dobrimi dva tisoč leti in tudi danes? Čisto preprosto in ponižno se nam v majhnem Detetu razodeva veličina Božje ljubezni, ki je ustvarila ta čudoviti svet, ki je ta svet odrešila in ki nas še naprej vabi, da v moči Svetega Duha na ta svet prinašamo lučko vere, upanja in ljubezni. Tega nas uči pokojni zaslužni papež Benedikt XVI.: Jezus, ljubim te, kar so njegove zadnje besede in povabilo nam, da ljubimo Boga nad vse in svojega bližnjega kakor samega sebe.

V duhu ponižnosti tiho pristopimo k jaslcam skupaj s pastirji in tremi kralji vedno znova tudi mi. Počastimo Božje dete in z njim Odrješnika, ki se je za nas rodil na ta svet. Naj nas njegov mir in blagoslov spremljata skozi novo leto 2023, v katerega smo vstopili z Marijo, sveto Božjo Materjo. Sv. trije kralji nas vabijo, da se tudi mi podamo na pot in da se damo voditi zvezdi vodnici, Svetemu Duhu, v katerem smo bili po oblitju vode v moči krsta prerajeni za Božje otroštvo. Sinodalna pot nas vabi, da skupaj hodimo, se poslušamo in damo voditi Božjemu Duhu. Bl. škof A. M. Slomšek nas vabi, da naredimo vse, da bodo nebesa naša. Hvala vsem, ki se zbirate ob nedeljah ob oltarju ter ste v zadnjem letu še posebej pomagali, da so vaši domači prejeli sv. zakramente ob slovesu s tega sveta. Kakšna milost za njih pa tudi za vse nas. Srečno 2023!

vaš hvaležni Zvonko Podvinski

Novo leto s kardinalom Andersom Arboreliusom v Malmöju

Njegova suknja – Sedemnajsto poglavje

»Vse kaže, da je Demetriji na varnem!« je veselo vzkliknil Marcel.

»In jaz sem svoje izdal,« je zastokal Just ter zdrknil kakor omamljen na ležišče. »Izročil sem jih naravnost sovražnikom v roke.«

»Ne, Just, res ne!« Položil mu je roko na ramo. »Vem, da te mi je to odkritje zelo odtujilo, a zagotavljam ti, da nisem izdajalec. Morda bom lahko kaj storil za tvoje ljudstvo. Počakaj me tu. Najpозnejše jutri opoldne bom nazaj.«

Just ni odgovoril. Ves zlomljen je sedel na ležišču in stiskal obraz v dlani, dokler niso Marcelovi koraki utihnili. Noč je prebil v strašnih očitkih. Ob prvem svitu je pobral svoje revne stvari in odšel po tihih ulicah do shodnice. Tam je dolgo sedel na marmornatih stopnicah in, ko se je sonce dvignilo dovolj visoko, se je napotil proti hišici, kjer je bil pustil Jonatana.

Tomaževa mati je bila v kuhinji in je pripravljala zajtrk.

»Prišel si prej, kakor sem pričakovala,« je rekla in ko je videla Justov zamračeni obraz, je dodala: »Upam, da ti gre vse po sreči.«

»Kar najhitreje bi bil rad spet na poti.«

»Pa tvoj mladi Rimljan – in prtljaga?«

»Ostane še tukaj. Jaz in Jonatan greva domov.«

Osemnajsto poglavje

Pavel je bil šele teden dni poveljnik kafarnaumske trdnjave, pa je že vedel, da mu tu ne bo všeč.

Dvanajst let je čakal na premestitev iz Minoe, ki je veljala za kazensko mesto. Tamkajšnja trdnjava je bila zanemarjena stavba, kjer nisi mogel poskrbeti za zdrav zrak in čistočo in si po nekaj mesecih zakrknil. Posadka je otopela in jo je bilo težko krotiti in razen občasnih preganjanj roparskih Beduinov, ki jih je narekovala potreba, ni bilo druge zabave, kot da so šli v Gazo in se napili, pri tem pa si moral imeti srečo, da se nisi zapletel v krvav pretep.

Gaza je bila po pravici razvpita: prebivalci so bili prepirljivi, rasno mešani; po ulicah se je širil smrad in pošteni popotniki so bili vedno v nevarnosti. Vendar je imelo mesto vsaj pristanišče, kjer si videl prihajati in odhajati ladje in si čutil vsaj malo povezave z zunanjim svetom. Včasih te je obiskal kak kapitan ali častnik, ki si ga poznal v Rimu, medtem pa so na novo nakladali ladjo.

Sprva je Pavel premestitev v Kafarnaum z veseljem pozdravil; dokler kraja ni poznal, je pogosto zavidal staremu Julijanu za to mesto. Saj je bilo treba samo pol ure jahati, pa si bil v Tiberiji, prestolnici strašno bogatega tetarha Heroda Antipa. Pavel je v srcu sicer preziral ljudi, ki so bili podobni temu nasladnemu in brezvestnemu četrtemu oblastniku v Galileji in Pereji, toda ta je pogosto prirejal velike pojedine, na katerih si srečal kaj zabavne goste.

In pravili so, da ima Kafarnaum krasno lego med zelenimi griči in ob ljubkem jezeru, v daljavi pa da so zasnežene gore. S prebivalstvom ni bilo mnogo truda; žalovali so za svojim Jezusom, niso pa mislili na nasilje. Ščasoma se bo to že poleglo. Pripomočki, ki jih je uporabljal stari Julijan, niso kaj prida zalegli: vohuni pri ključavnicah, stroge odredbe proti revolucionarnim spletkam, biči in zatiranje. Iz vsega tega se je rodilo samo to, da so se nedolžni, preprosti ljudje še bolj zblížali. Seve-

da, če bodo neumni ribiči gnali vero v Jezusa še naprej, bo moral tudi on nekaj ukreniti, da ne bo imel sitnosti s Herodom. Pavlova naloga je bila skrbeti za red in mir.

Zdaj pa je imel miru več, kot bi mu bilo ljubo. Hrupne slovesnosti ob sprejemu, prvo ugodje ob imenitnih kopelih in razkošnem stanovanju, velikonočni teden v Jeruzalemu, ki ga je to leto vznemirjal, vse je minilo. Minojska četa, ki ga je pospremila, se je vrnila domov; pri njem je ostal samo Sekst. In ta ni bil najprijetnejši družabnik.

Zabave pa v tem zaspanem mestu tudi ni bilo. Herodova družina je bila odsotna, Tiberija je bila v tem času zapuščena, vsekakor je bilo v Minoi le več pestrosti.

Zdelo se je, kakor bi bil čas obstal. Dnevi so tekli zelo počasi. Ko je Pavel na sončni uri na velikem dvorišču pretorija prebral napis »tempus fugit«, »čas hiti«, je rekel Sekstu: »Vse kaže, da stari Vergil ni bil nikdar v Kafarnaumu.«

Čez teden dni je Pavel celo premišljal, kako bi našel vzrok, da bi za nekaj časa odpotoval v Jeruzalem, čeprav se to pot tudi tamkaj ni dobro počutil. Morda je bil tako slabe volje zato, ker se je tam okoli potikal neznosni Kvint, ki ga je poslala krona, da bi pregledal palestinska poveljstva. Pavel je znal sovražiti in še nikoli se mu ni kdo tako zagabil kakor ta ošabni, vase zaljubljeni, po pavje našopirjeni mladi tribun. No, Pavel je upal, da je Kvint med tem že odpotoval.

Bilo je pred sončnim zahodom in pravkar je prižgal svetilke, ko je Namij pripeljal tri ranjene sužnje. Grk se mu je zazdel znan in s Sekstovo pomočjo je spoznal Demetrija. Kljub njegovi hladni vzvišenosti je imel Pavel Demetrija zmeraj rad. Bil je ponosen dečko, da si moral imeti pred njim spoštovanje. In nenadoma se je Pavel domislil, da je videl na prefekturi v Jeruzalemu razpis, ki je ponujal nagrado tistemu, ki bi ujel Grka, sužnja tribuna Marcela Galia. Na listu je bilo povedano, da je ta Grk napadel v Atenah rimskega državljan in da se zdaj najbrž skriva po Jeruzalemu. In zdaj je Demetriji tu. Nekdo ga je ujel. Toda ne. Kratka preiskava je pokazala, da je bil Demetriji prijat samo kot sumljiv človek. Pohajkoval je; bil je zanikrno oblečen in založen z denarjem. V ječi se je sprijel z dvema ničvrednima sirska sužnjema, ker mu nista dala vode. Pavel ga je nato izprašal o Marcelu, o katerem so pravili, da se mu je zmešalo ali da je vsaj blizu tega, in je bil silno vesel, ko je zvedel, da je prijatelj Marcel v bližini.

Preden pa je Demetrija odslovil, bi bil rad zvedel kaj več o obtožbi proti njemu. Če je res napadel nekega Rimljana in pobegnil, ga ne sme na lahko spustiti iz rok. Zato je odslovil vse navzoče, celo stotnika Seksta.

»Demetriji,« je resno nagubal čelo, »kaj praviš k obtožbi, da si ubežnik in da si napadel v Atenah nekega Rimljana? Veš, da je to zelo resna stvar?«

»To je res, gospod,« je odgovoril Demetriji brez obotavljanja. »Zdelo se mi je potrebno, da tribuna Kvinta pošteno kaznujem.«

»Kvinta?« je vrisnil legat. »Praviš, da si napadel Kvinta?« V napetem pričakovanju se je vesel sklonil naprej.

»Pripoveduj!«

»Tribun je prinesel mojemu gospodu neko sporočilo v Eupolijevo gostilno. Medtem ko je čakal na odgovor, je surovo užalil gostilničarjevo hčerko. Eupolijeva družina je v Atenah zelo ugledna in dekletu ni bilo vajeno, da bi kdo postopal z njo kot z vlačugo. Oče je bil zraven, a se je bal poseči vmes, ker je mislil, da bi spravil s tem vse v ječo.«

»In ti si priskočil dekletu na pomoč?«

»Da, legat.«

»Pa nisi vedel, da te stane življenje, če se rimskega tribuna le dotakneš?« je vprašal Pavel, kar najostreje je mogel. Ko pa je Demetriji počasi in skesano prikimal, so legatove gube popustile in zaupno je vprašal: »Kaj pa si storil z njim?«

»Udaril sem ga s pestjo v obraz,« je priznal Grk. »In ker sem vedel, da sem življenje že tako zaigral, nisem mogel drugače, kot ...«

»... da si mahnil še enkrat, kajne? Pa se je branil?«

»Ne, legat. Čisto presenečen je bil.«

»In v obraz?« je strmel vanj Pavel.

»Da, pa ne enkrat. Držal sem ga za trak pri čeladi in tolkel, kolikor sem mogel, kajti zelo sem bil jezen.«

»Si lahko mislim. In nato si jo popihal?«

»Da, takoj. Ravno tedaj je odhajala neka ladja in prijatelj kapitan me je vzel s seboj. Na krovu je bil tudi tribun Kvint; ta bi me bil dal prijeti, a kapitan me je spravil v Gazi s čolnom na suho. Hitro sem odpotoval v Jeruzalem.«

»Ali kapitan ni vedel, da je s tem zaslužil kazen?« je grozeče vprašal Pavel. »Kako mu je ime?«

»To sem pa pozabil, gospod,« je obžaloval Demetriji.

»Kar je seveda laž, a naj ti bo odpuščena. Torej, šel si v Jeruzalem. Zakaj pa ravno tja?«

»Ker je tudi moj gospod nameraval v kratkem priti v Jeruzalem.«

»In kaj si tam počel?«

Ko je Demetriji pripovedoval o tkalnici, je Pavla še bolj zagrelo.

»Slišal sem, da se zbirajo Jezusovi privrženci v neki tkalnici. Kako se je imenoval lastnik?«

»Benjosef.«

»Da, ime je pravo. Kako si prišel tja? Saj menda ne spadaš med te ... kako se že imenujejo, kristjani?«

»Pač, legat,« je pomišljal Demetriji. »Nisem sicer kaj prida kristjan, a njih vere sem.«

»Nemogoče!« je zavpil Pavel. »Bistrega razuma si in mi ne boš dopovedoval, da verjameš ves ta nesmisel, da je Jezus vstal od mrtvih in da so ga nato ob različnih priložnostih videli!«

»Da, gospod,« je rekel Demetriji. »Prepričan sem, da je to res.«

»Toda pomisli vendar,« je Pavel vstal. »Saj si bil vendar tisti dan tam in si ga videl, da je umrl.«

»Da, gospod. Zagotovo vem, da je umrl; gotovo pa je tudi, da živi.«

»Kaj si ga videl?« je vprašal Pavel z negotovim glasom.

Demetriji je odkimal in legat se je zarežal.

»Tega bi si ne bil mislil,« je rekel suho, »da te more prijeti takale zgodbica. Kdor je umrl, mu ni vrnitve. Nekaj takega verjamejo samo bedaki.« Pavel je spet sedel in se zleknil v stolu. »Ti vendar nisi bedak. Kaj te sili, da to verjameš?«

Se nadaljuje

Cerkev sv. Marka, Spodnje Danje, foto Aleš Čerin

KRIŽANKA

KRIŽANKA 2302	PRAZNIK SLOVENSKE KULTURE	ODLIČNOST, VRLINA	12. ČRKA ABECEDA	ROŽNATO	DRUGI DEL BESEDE KROPA	PREDMET PRIVABLJA- NJA	ŽENSKO IME (MIRA)	SODELAVEC APOSTOLA PAVLA	ENAKOVRE- DEN	LETONJA ALOJZ	OZN. ZA ENERGIJSKO ENOTO (Joule)
VARUH PRIREDITVE											
RAFAELOVA DRUŽBA			POŠKODBA KOŽE S PARO NAR. MANJŠ. V NIGERIJU								GLAGOLNIK OD UPOŠTEVATI
ŽENSKO IME										URAN POSTAVLJA- NJE OGRAJ	
VELIKA NESREČA, NADLOGA						ANTONIJA NOVAK VOJŠČAK S PRAČO		IZKOPAVA- NJE RUDE UPANJE			
NARAVNO- VARSTVENO				FOSFOR OPOZORILO		MEDMET BOLEČINE PRIDOB. NITI IZ VLAKEN		NOVA GORICA STROJENA KOŽA			
RADIJ			ORODJE ZA ŽETEV PRIP. STARO- SL. PLEMENA			OFICIRJEV SLUŽABNIK IVANA VRTNIK					
NORVEŠKA		PANONSKO LJUDSTVO VEDNO ZELENO						TELEVIZIJSKI KANAL AMNESTY INTERNAT.			
VNAŠANJE OZNAK											
VESTA BARVNEGA OKNA							KIJEV BFREZ K SLOVENSKA REKA				
DOLINAR MARTIN			ARABSKA DRŽAVA ARABSKA DRŽAVA					ŽENSKO IME RASTL. HRA- NA ZA ŽIVALI			
HUMANIT. ZASČITA ZARADI PRE- GANJANJA						NEBESNI POJAV POSPEŠEVA- NJE VRTENJA			ANTON NADRAH AMPER		
RIMSKI CESAR						GORENJSKA PRESTOLNICA GREGORČI- ČEVA PESEM					
NAŠA LUČ	LANIŠEK ANŽE SLOW. KATH. GEMEINDE			DVA BRATA, UMETNIKA V MÜNCHNU ORGAN VIDA				BITI (3 OS. EDNINE) CELOTNO ŠTEV. OSEB			
KRAJ PRI KRŠKEM						ANG. POZD- RAV MARIJI ANTON LEVSTEK					UKRAJINA
KORITNIK NATAŠA			GORSKA HIŠA VANADIJ					SEVER (SLOVENSKO) SEVER (MEDNAR.)		22. ČRKA ABECEDA CELZIJ	
SOBA ZA POGOVORE											

MALO ZA ŠALO

Policaj ustavi avto, ki pridrvi dvesto, omejitev pa je štirideset: »Vi, ali niste videli table z omejitvijo hitrosti?«

Voznik: »Kako neki! Pri tej brzini?«

Učitelj vpraša: »Kateri mesec je najprimernejši za obiranje sadja?«

Janezek odgovori: »Mesec ni bistven, bistveno je, da gospodarja ni doma in da je pes privezan!«

»Želite obdržati vaše kodre?« je vprašal frizer stranko na stolu.

»Ja, seveda!«

»No, pospravil vam jih bom v vrečko!«

Znani pisatelj je oddal davčno napoved in kmalu z davčnega urada prejel pismo z naslednjo vsebino: »Ko smo pregledali vašo davčno napoved, smo osupli. Tako poznan pisec pa tako skromni zaslužki v lanskem letu!«

Pisatelj je odpisal: »Osuplost delim z vami!«

Dobi Gorenjec Janez obiske in jih med klepetom vpraša: »A ste za kaj osvežilnega?«

Gostje navdušeno: »Ja, seveda, prosim!«

Janez pa: »Micka, daj no, malo okno odpri!«

»Slišim, da si se poročil. Se je tvoje življenje s tem kaj spremenilo?«

»Samo kar zadeva copate. Prej so me pričakali lepo v predsobi, kadarkoli sem se vrnil, sedaj pa jih dobim v glavo, če sem pozen ... «

Janezek vpraša očeta: »Očka, se znaš podpisati v temi?«

Oče: »Seveda!«

»No, potem pa ugasni luč in se mi podpiši v beležko,« reče Janezek.

Študent biologije je obiskal kmeta z namenom, da zbere dovolj informacij za sestavo diplomske naloge. Ko si je ogledoval kmetov sadovnjak, mu je očital: »Vi pa sadjarite še precej po starem! Ta način je zelo zastarelo. Dvomim, da vam bo tole drevo obrodilo kaj sliv!«

»Seveda jih ne bo,« se je zasmejal kmet, »tole je namreč češnja!«

REŠITEV KRIŽANKE št. 2301

44-ZANKA 2301	PREČEN DOKUMENT	TVEGANJE	LJUBLJANA V ROKAVU	VELIKO ZELO PUDLO	KOS DEBELA, NA NEM TERENI ČEPLO	OLIMPIJSKE IGRE	LUKSEMBURG	DEL OBRAZA	DOMAČNI ISTRI	VESTA HRASTA	AMERIŠKA ČRKA ZNAČKA
GLAVNO MESTO	P	R	E	S	T	O	L	N	I	C	A
PRILAGODNO MESTO OB JADRANSKI	R	I	M	I	N	I	O	S	E	L	
SLOVENSKO OSIŠKO MESTO	I	Z	O	L	A	A	S	T	R	A	
OBLOGA PREPOVEDA LAHENIM OŠLEM	L	I	N	O	L	E	J	R	S		
REKA V RUŠIJI	O	K	A	O	B	E	L	I	S	K	
NOVA GORICA	G	O	S	S	R	A	J	C	A		
AUSBURG	A	K	R	O	P	K	A	I			
OSTER BRAT SLOVENSKA LJUBLJANA	P	R	E	P	I	R	N	L	P		
STRUJ JAVNOSTI	P	R	Č	N	A	P	A	R			
ŠLA ČRKA ABECEDA	R	E	N	A	K	O	L	I			
OSIRNI PAMER	O	N	O	B	R	D	A	V	S		
ZVOK LAVARCA UDARCA	T	A	P	E	D	I	N	O	S	T	
KOLNE BREZ GLAVNE RIPA	O	L	I	N	Ž	E	H	T	A		
NARAVNA PREDEŽE	K	O	L	O	V	R	A	T	A	N	
SILOVNI OD SPOVARNI	O	G	O	V	A	R	J	A	N	J	E
ČAS DVANAJSTH MESECEV	L	E	T	O	2	0	2	3	A	K	